

Bryssel, 24. kesäkuuta 2026
(OR. en)

10464/26

Toimielinten välinen asia:
2025/0543 (COD)

RECH 278
COMPET 761
IND 409
MI 625
EDUC 267
TELECOM 311
ENER 392
ENV 719
CLIMA 325
AGRI 492
TRANS 415
SAN 474
BIOTECH 78
CADREFIN 288
CODEC 1162

ILMOITUS: A-KOHTA

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Neuvosto
Asia:	Horisontti Eurooppa -paketti: Tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma 2028–2034 Puiteohjelma ja sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevat säännöt – Osittainen yleisnäkemyks

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena puheenjohtajavaltion tarkistettu teksti.

Rahoitusohjeet eivät ole lopullisia ennen kuin neuvottelut monivuotisesta rahoituskehiksestä on saatu päätökseen.

Hakasulkeissa olevat säännökset eivät sisälly osittaiseen yleisnäkemykseen.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti Eurooppa” perustamisesta vuosiksi 2028–2034, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta ja asetuksen (EU) 2021/695 kumoamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 173 artiklan 3 kohdan, 182 artiklan 1 kohdan, 183 artiklan, 188 artiklan toisen alakohdan ja 322 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

ottavat huomioon tilintarkastustuomioistuimen lausunnon (1),

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä,

EUVL C [...], [...], s. [...].
EUVL C [...], [...], s. [...].

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Unionin tavoitteena on lujittaa tieteellistä ja teknologista perustaansa vahvistamalla eurooppalaista tutkimusalueetta (ERA), jolla tutkijat, tieteellinen tietämys ja teknologia voivat liikkua vapaasti, ja edistämällä sen kilpailukykyä, myös teollisuuden osalta, sekä edistää samalla kaikkia tutkimus- ja innovointitoimia unionin strategisten prioriteettien saavuttamiseksi ja sitoumusten täyttämiseksi. Viime kädessä tarkoituksena on edistää rauhaa, unionin arvoja ja sen kansojen hyvinvointia. Tässä yhteydessä eurooppalaisen tutkimusalueen jatkokehittämisen olisi edistettävä osaamisen, tutkimuksen ja innovoinnin vapaan liikkuvuuden tehokasta toteuttamista unionin ”viidentenä vapautena”.
- (2) Jotta voidaan saada aikaan tieteellisiä, teknologisia, taloudellisia, ympäristöön liittyviä ja yhteiskunnallisia vaikutuksia ja jotta unionin tekemistä tutkimus- ja innovaatioinvestoinneista saatava lisäarvo voidaan maksimoida, unionin olisi investoitava tutkimukseen ja innovointiin tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti Eurooppa” (2028–2034), jäljempänä ’ohjelma’, avulla, minkä tulisi vahvistaa tieteellistä ja teknologista johtoasemaa ja huippuosaamista, kilpailukykyä, resilienssiä ja suvereniteettia, kestävyyttä ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta.
- (2 a) Ohjelmalla olisi tuettava huippuosaamisen, huipputason innovoinnin ja korkeatasoisen teknologian luomista sekä parempaa levittämistä ja siirtämistä unionissa, edistettävä tutkijanuria, houkuteltava osaajia kaikilla tasoilla ja saatava heidät jäämään, edesautettava unionin osaajareservin saamista kaikilta osin mukaan, helpotettava yhteistyöhön liittyviä yhteyksiä ja vahvistettava tutkimuksen ja innovoinnin vaikutusta unionin politiikkojen kehittämiseen, tukemiseen ja täytäntöönpanoon, tuettava ja vahvistettava innovatiivisten ja kestävien ratkaisujen käyttöönottoa ja hyödyntämistä unionissa sekä vastattava eurooppalaisiin ja maailmanlaajuisiin haasteisiin synergiassa Euroopan kilpailukykyrahaston kanssa. Olisi kiinnitettävä huomiota geopolittisista haasteista johtuviin erityistarpeisiin.
- (3) [Ohjelma olisi kytkettävä tiiviisti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) [XXX]* [Euroopan kilpailukykyrahasto]³ asettamalla tutkimus ja innovointi unionin talous- ja investointistrategian keskiöön.]

³ EUVL C [...], [...], s. [...].

- (4) Unionin olisi lisäksi pyrittävä poistamaan eriarvoisuutta ja edistämään moninaisuutta, osallisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä torjumaan syrjintää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 8 ja 10 artiklan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan mukaisesti.
- (4 a) Ohjelmalla olisi edistettävä aktiivisesti julkisrahoitteisen tutkimuksen tulosten ja tieteellisen näytön käyttöä päätöksentekoprosesseissa kaikilla tasoilla näyttöön perustuvan julkisen politiikan edistämiseksi. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä sen varmistamiseen, että tieteelliset näkemykset ovat päätöksentekijöiden ja kansalaisten saatavilla ja heille merkityksellisiä.
- (4 b) Ohjelmalla olisi edistettävä yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden integrointia ottamalla yhteiskuntatieteisiin ja humanistisiin tieteisiin liittyvät näkökohdat huomioon kaikilla osa-alueilla ja kaikissa ohjelmasuunnittelun vaiheissa sekä seuraamalla oikea-aikaisesti yhteiskuntatieteitä ja humanistisia tieteitä ja raportoimalla niistä rahoitetuissa tutkimus- ja innovointitoimissa.
- (5) Viimeaikaiset kokemukset nopeasti muuttuvassa taloudellisessa, sosiaalisessa ja geopoliittisessa ympäristössä ovat osoittaneet tarpeen joustavoittaa monivuotista rahoituskehystä ja siihen liittyviä unionin meno-ohjelmia. Tätä varten ja ohjelman tavoitteiden mukaisesti rahoituksessa olisi otettava asianmukaisesti huomioon muuttuvat poliittiset tarpeet ja unionin painopisteet sellaisina kuin ne on yksilöity komission julkaisemissa asiakirjoissa, Euroopan parlamentin päätöslauselmissa ja neuvoston päätelmissä, samalla kun varmistetaan talousarvion toteuttamisen riittävä ennakoitavuus.
- (6) Ohjelmaan osallistumista ja sen tulosten levittämistä koskevien sääntöjen, mukaan lukien arviointiprosessit, tarkoituksena on yksinkertaistaa saavutettavuutta, lisätä avoimuutta ja maksimoida unionin rahoituksen vaikutus. Kansallisilla yhteyspisteillä olisi oltava keskeinen rooli saavutettavuuden yksinkertaistamisessa ja avoimuuden lisäämisessä siten, että Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta tiedotetaan ja sitä levitetään kohdennetusti mahdollisille hakijoille, myös uusille tulokkaille ja uusille kohderyhmille, mikä edistää osallistavaa osallistumista ja parantaa ehdotusten laatua. Komission olisi tuettava kansallisten yhteyspisteiden verkostoa ja tehtävä sen kanssa yhteistyötä palvelujen johdonmukaisuuden ja tehokkuuden parantamiseksi kaikkialla unionissa.

- (7) Ohjelmalla olisi osaltaan lisättävä julkisia ja yksityisiä investointeja tutkimukseen ja innovointiin jäsenvaltioissa, millä autetaan saavuttamaan tavoite, jonka mukaan kaikkiaan vähintään kolme prosenttia unionin bruttokansantuotteesta (BKT) investoidaan tutkimukseen ja kehittämiseen, ja edistetään innovaatiokuilun kuromista umpeen unionissa ja maailmanlaajuisiin kilpailijoihin nähden. Jäsenvaltioiden tutkimus- ja innovaatioinvestointeja olisi arvioitava eurooppalaisen ohjausjakson avulla eli kehyksessä, jossa koordinoidaan unionin talous-, finanssi-, työllisyys- ja sosiaalipolitiikkaa. Mainitun tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi, että jäsenvaltiot ja yksityinen sektori täydentävät ohjelmaa omilla tutkimukseen, kehittämiseen ja innovointiin liittyvillä tehostetuilla investointitoimillaan. Unioni on edistynyt tasaisesti tutkimus- ja kehittämisinvestointien lisäämisessä, mutta se on jäljessä muista globaaleista johtajista. Edellä mainitussa kolmen prosentin tavoitteessa, joka asetettiin yli kaksi vuosikymmentä sitten, tunnustettiin tutkimuksen ja kehittämisen merkitys osaamisyhteiskunnan perustana ja pitkän aikavälin talouskasvun, tuottavuuden ja maailmanlaajuisen kilpailukyvyn keskeisenä edistäjänä. Vaikka tavoite kannusti eri jäsenvaltioita asettamaan omat tutkimus- ja kehittämisintensiteettiä koskevat tavoitteensa, merkittäviä eroja on edelleen, sillä vain muutamat jäsenvaltiot ovat saavuttaneet tai ylittäneet investointitavoitteensa.
- (8) Teknologisen valmiuden tasoja koskevat OECD:n määritelmät olisi tarvittaessa otettava huomioon luokiteltaessa tutkimus- ja innovointitoimia niiden teknologisen kypsyys- tason, tuotekehityksen ja demonstroitintoimien mukaan sekä määriteltäessä ehdotuspyynnöissä saatavilla olevia toimitusmuotoja. Avustuksia ei pitäisi myöntää toimille, joiden toiminnot menevät teknologisen valmiuden tasoa 8 pidemmälle.

- (9) Eurooppalaiset kumppanuudet ovat keskeinen väline unionin tutkimuksen ja innovoinnin painopisteiden täytäntöönpanossa. Eurooppalaisten kumppanuuksien alat olisi määriteltävä neuvostossa annettujen tai tarvittaessa neuvoston neuvoa-antavien elinten antamien ohjeiden perusteella. Hajanaisuuteen ja päällekkäisyyksiin puuttumiseksi eurooppalaisissa kumppanuuksissa olisi noudatettava strategista portfoliolähestymistapaa, jotta lisätään johdonmukaisuutta, varmistetaan täydentävyys ja optimoidaan unionin resurssien käyttö. Jäsenvaltioilla olisi oltava tärkeä rooli eurooppalaisten kumppanuuksien portfolion määrittämisessä, valinnassa ja kehittämisessä sekä sen täytäntöönpanossa. Portfolion määrittäminen olisi saatettava päätökseen riittävän ajoissa ohjelmakauden alussa, jotta voidaan tehdä kansalliset ja alueelliset investointipäätökset. Eurooppalaisten kumppanuuksien olisi perustuttava strategisiin tutkimus- ja innovointiohjelmiin, joissa otetaan huomioon unionin painopisteet ja muunnetaan ne konkreettisiksi toimiksi koko arvoketjussa, erityisesti markkinoille saattamista koskeviksi toimiksi ja väyliksi, joille olisi saatava tukea muista lähteistä, kuten kilpailukykyrahastosta. Perustamisasiakirjojen olisi tarjottava selkeät ja oikeudellisesti pätevät puitteet kumppaneiden väliselle yhteistyölle, mukaan lukien niiden roolit, oikeudet ja velvoitteet, sekä tarvittaessa täydentävissä sopimuksissa vahvistettavat yksityiskohtaisemmat oikeudelliset ja rahoitusjärjestelyt, erityisesti muiden kumppaneiden kuin unionin rahoitusosuuksien osalta.
- (9 a) Jotta voidaan varmistaa ohjelman vaikuttava, tehokas ja avoin toteuttaminen, seuranta ja arviointi, eurooppalaisten kumppanuuksien puitteissa toteutettavien toimien toteuttamisessa olisi käytettävä yhtenäistä myöntämismenettelyä, joka kattaa ehdotuspyyntö-, arviointi-, valinta- ja seurantamenettelyt. Yhtenäisten myöntämismenettelyjen olisi vähennettävä hallinnollista taakkaa ja toteutuksen hajanaisuutta tuensaajien näkökulmasta ja helpotettava kattavaa seurantaa ja tiedonkeruuta sekä sitä kautta lisättävä vastuuvellollisuutta ja avoimuutta.
- (9 b) Muita kumppaneita kuin unioni voivat olla julkinen ja/tai yksityinen sektori; jos tällaisia kumppanuuksia solmitaan etujärjestöjen (esimerkiksi toimialajärjestöjen) kanssa, myös näiden järjestöjen jäseniä olisi pidettävä kumppaneina eurooppalaista kumppanuutta sovellettaessa.

- (9 c) Jotta voidaan varmistaa johdonmukainen elinkaariajattelu eurooppalaisissa kumppanuuksissa, kuhunkin kumppanuuteen olisi sisällyttävä etukäteen laadittu irtautumisstrategia ja toimenpiteitä puiteohjelman rahoituksen lopettamiseksi asteittain. Tällaisten strategioiden olisi tarjottava tulevaisuuteen suuntautuvaa pohdintaa siitä, miten kumppanuuden tavoitteita, toimia ja tuloksia voidaan pitää yllä, muuttaa tai lakkauttaa unionin tuen päätyttyä ja varmistaa hallittu siirtymä ja keskeisten saavutusten säilyttäminen, samalla kun mahdollistetaan toimien mahdollinen jatkaminen muiden unionin ohjelmien, kansallisen rahoituksen tai yksityisten investointien kautta.
- (10) [Eurooppalaiset kumppanuudet, myös yhteisyritysten muodossa, ovat olennainen väylä teollisuuden osallistumiselle ja investoinnille yhteistoiminnalliseen tutkimukseen ja innovointiin, niiden pitäisi edistää Euroopan kilpailukykyrahaston politiikkaikkunoiden erityisiä toimintapoliittisia tavoitteita ja niitä pitäisi tarvittaessa tukea sen kautta kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.]
- (12 a) Asetuksella 2021/695 perustettiin EU:n missioiden alat, jotka koskevat ilmastonmuutosta, syöpää, valtamerten ennallistamista, maaperän terveyttä sekä ilmastoneutraalien ja älykkäiden kaupunkien kehittämistä, ja tavoitteena on vastata näihin haasteisiin asettamalla selkeitä ja aikasidonnaisia tavoitteita. EU:n missioiden olisi nopeutettava innovatiivisten ratkaisujen kehittämistä, laajentamista ja käyttöönottoa ja autettava luomaan edelläkävijämarkkinoita uusille tuotteille ja palveluille. Kun tutkimukseen ja innovointiin on tehty useiden vuosien ajan investointeja tarvittavien läpimurtoteknologioiden, -palvelujen, -tuotteiden ja sosiaalisten innovaatioiden kehittämiseksi, on oikea aika varmistaa parhaiden ratkaisujen käyttöönotto. Kilpailukykyrahaston politiikkaikkunat tarjoavat ainutlaatuisen mahdollisuuden varmistaa koko arvoketjun kattaminen ja missioiden tavoitteiden saavuttaminen. Vaikka jäljellä olevat tutkimus- ja innovointitarpeet olisi edelleen sisällytettävä tästä ohjelmasta tuettaviin yhteistoiminnallista tutkimus- ja innovointiyhteistyötä koskeviin tuleviin työohjelmiin vuoteen 2030 saakka, olisi pyrittävä aktiiviseen käyttöönottoon korkeammilla teknologisen valmiuden tasoilla kilpailukykyrahaston välineiden ja muiden unionin ohjelmien avulla. Horisontti Eurooppa-puiteohjelmaan kuuluvaa uusi eurooppalainen Bauhaus -välinettä koskevan tutkimus- ja innovointitoimien tukemista olisi täydennettävä toimilla, jotka on tarkoitus ottaa käyttöön muissa unionin ohjelmissa.

- (13) Euroopan tutkimusneuvoston (ERC) olisi tarjottava houkuttelevaa ja joustavaa rahoitusta ja annettava näin kyvykkäille ja luoville yksittäisille tutkijoille – painottaen uransa alkuvaiheessa olevia tutkijoita – mahdollisuus viedä eteenpäin kaikkein lupaavimpia tutkimuslinjoja tieteen eturintamassa kaikilla aloilla. Tämä sitoutuminen alhaalta ylöspäin suuntautuvaan tutkijalähtöiseen tutkimukseen, joka valitaan yksinomaan huippuosaamisen kriteeriin perustuvalla unionin laajuisella kilpailulla, joka on avoin lahjakkuuksille kansalaisuudesta tai alkuperästä riippumatta, on olennaisen tärkeää, jotta voidaan vahvistaa Eurooppaa maailman johtavana tutkimus- ja innovointikeskuksena ja houkutella edelleen maailman lahjakkaimpia ihmisiä ja saada heidät jäämään. ERC:n olisi edelleen kehitettävä ja vahvistettava tiedotus- ja yhteistyötoimia lisätäkseen ERC:n näkyvyyttä parhaille tutkijoille unionissa ja muualla maailmassa.
- (14) Osaamiseen perustuvassa globaalissa taloudessa unionin pitkän aikavälin kilpailukyvyyn, tieteellisen ja teknologisen johtoaseman ja valmiuksien vastata Euroopan laajuisiin ja maailmanlaajuisiin haasteisiin olisi oltava riippuvaisia erityisesti sen kyvystä kehittää, houkutella ja pitää alueellaan korkean osaamistason ja – turvallisuusriskikohdat huomioon ottaen – kansainvälisesti verkottunutta tutkimushenkilöstöä kautta unionin. Strategiset investoinnit huippututkijoihin ja heidän koulutukseensa, liikkuvuuteensa ja uranäkymiinsä niin tiedemaailmassa kuin sen ulkopuolella ovat olennaisia, jotta voidaan edistää tieteellisiä läpimurtoja, jotka johtavat innovointiin ja talouden, yhteiskunnan ja ympäristön häiriönsietokykyyn, sekä yhteiskunnallista hyvinvointia. Marie Skłodowska-Curie -toimet (MSCA) ovat eurooppalaisen tutkijoiden peruskirjan periaatteiden mukaisesti keskeisessä asemassa tämän tavoitteen edistämiseksi. Ohjelmalla olisi vahvistettava yhteyksiä tutkimusta harjoittavien organisaatioiden, yliopistojen ja muiden korkeakoulujen sekä innovaatioekosysteemien, myös yksityisen sektorin, välillä. Sen olisi osaltaan edistettävä eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamista ja synergioiden kehittämistä eurooppalaisen koulutusalueen kanssa sen korkeakoulutusulottuvuuden osalta, myös Eurooppalaiset yliopistot -allianssien ja Erasmus+-ohjelman kautta. Tällä olisi tuettava Euroopan korkeakoulusektorin valmiuksien kehittämistä, jotta se voi kilpailla maailmanlaajusten vastapuolten kanssa tekemällä yhteistyötä, tukemalla ja houkuttelemalla osaajia ja pitämällä heistä kiinni sekä vivuttamalla lisää yksityisiä investointeja.

- (14 a) Marie Skłodowska-Curie -toimien olisi lisättävä kaikkien unionin jäsenvaltioiden houkuttelevuutta huippuosaamiseen perustuvan tutkimuksen ja innovoinnin johtavina maailmanlaajuisina kohteina ja samalla varmistettava Marie Skłodowska-Curie -toimien tutkijoiden yhdenvertainen kohtelu ja vastaava ostovoimapariteetti riippumatta siitä, missä maassa he tekevät tutkimustaan. Sen vuoksi olisi vahvistettava yksinkertaistetut kustannusvaihtoehdot Marie Skłodowska-Curie -toimien täytäntöönpanoa varten. Maakohtaisia korjauskertoimia ja elinkustannuskorvausten tasoja olisi päivitettävä joka toinen vuosi Eurostatin viimeisimpien saatavilla olevien tietojen perusteella, jotta voidaan ottaa huomioon elinkustannusten ja elintason erot. Unionin jäsenvaltioiden ja assosioituneiden kolmansien maiden maakohtaisiin korjauskertoimiin voidaan soveltaa vähimmäiskynnyksarvoa.
- (14 b) Yhteistoiminnallisilla tutkimus- ja innovointitoimilla olisi varmistettava tasapainoinen lähestymistapa alhaalta ylöspäin suuntautuvien toimien ja ennalta määriteltujen aiheiden välillä. Unionin tutkimus- ja innovointialan johtajuutta koskevan pitkän aikavälin vision edistämiseksi alhaalta ylöspäin suuntautuvia toimia voidaan tukea myös laajamittaisilla ja tutkijalähtöisillä yhteistyöaloitteilla. Niissä olisi tieteen hajanaisuuden vastapainoksi otettava asianmukaisesti huomioon tarve koota huippuosaamista kaikkialta EU:sta ja edistää uudenlaisia yhteistyömalleja, joihin osallistuu sekä vakiintuneita että uusia huippuosaamiskeskustoja.

- (15) Euroopan innovaationeuvoston (EIC) olisi edistettävä innovaatioita syväteknologian markkinoiden luomiseksi. Sen olisi tunnistettava, kehitettävä ja otettava käyttöön näitä syväteknologian innovaatioita välineidensä avulla. Euroopan innovaationeuvoston olisi tarjottava johdonmukaista ja virtaviivaistettua tukea, jotta voidaan täyttää vaje läpimurtoteknologioihin ja syväteknologian innovaatioihin suunnattavassa julkisessa tuessa ja yksityisissä investoinneissa. Euroopan innovaationeuvoston olisi pyrittävä välineidensä avulla kuromaan umpeen, integroimaan ja nopeuttamaan innovoijan matkaa tutkimuksesta markkinoille ja luomaan edellytyksiä sille, että unionilla on johtavia yrityksiä uusilla teknologian aloilla, jotta se voi saavuttaa yhteiskunnalliset ja taloudelliset tavoitteensa ja välttää riippuvuutta maailman muista alueista. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä nais- ja nuorisajohtoisten disruptiivisen teknologian ja syväteknologia-alan startup-yritysten tukemiseen ja niiden rahoituksen ja mentoroinnin saannin helpottamiseen. Euroopan innovaationeuvoston olisi tuettava suuririskisiä erittäin lupaavia innovaatioita ja yrityksiä, joita ei niihin liittyvien teknologisten, tieteellisten, rahoituksellisten, hallinnollisten tai markkinariskien vuoksi pidetä vielä pankkirahoituskelpoisina ja jotka eivät siksi voi kerätä markkinoilta tarvittavia investointeja voidakseen kilpailla maailmanlaajuisesti. Tähän tulisi sisältyä sekä ”avoin” (alhaalta ylöspäin suuntautuva) että ”haastelähtöinen” lähestymistapa koordinoiden Euroopan kilpailukykyrahaston ja sen politiikkaikkunoiden kanssa. EIC:n lähestymistavan olisi sisällettävä osa-alueita haasteiden ennakkoivaa hallintaa varten, kuten suuririskisten hankkeiden tukeminen vaiheittain tai lopettaminen ohjelmajohtajien valvoman portfoliolähestymistavan mukaisesti, ja mahdollistettava innovatiiviset hankinnat. Sen olisi laajennettava tätä EIC:n lähestymistapaa niin, että sillä tuetaan puolustus- ja kaksikäyttöalan startup-yrityksiä ja niiden toiminnan laajentamista täydentäen täysin kilpailukykyrahaston InvestEU-välinettä, kilpailukykyrahaston politiikkaikkunaa ”Resilienssi ja turvallisuus, puolustusteollisuus ja avaruustoiminta”, EU:n puolustusalan innovaatiojärjestelmää (EUDIS) ja CASSINI-toimia (avaruusyrittäjyysaloite). Täytäntöönpano olisi toteutettava synergiaassa Euroopan kilpailukykyrahaston kanssa. EIC:n puolustukseen liittyvien toimien osalta tähän olisi sisällyttävä säännöllinen tietojenvaihto ”Resilienssi ja turvallisuus, puolustusteollisuus ja avaruustoiminta” -ikkunasta vastaavan ohjelmakomitean kokoonpanon kanssa, jotta varmistetaan Euroopan puolustuksen teollisen ja teknologisen perustan kilpailukykyyn vahvistaminen. Tähän olisi sisällyttävä myös täysi yhdenmukaisuus kilpailukykyrahaston niiden säännösten kanssa, jotka liittyvät osallistumiskelpoisten yhteisöjen perustamiseen ja valvontaan, jotta voidaan varmistaa unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusedut.

- (15 a) EIC-Plug-in- välineen suunnittelu ja EIC-Plug-in- välineen alueellisten, kansallisten ja unionin rahoituselinten ja -ohjelmien sertifiointi olisi pantava täytäntöön siten, että hakeville ohjelmille aiheutuu mahdollisimman vähän hallinnollista rasitetta ja että ne tuovat selkeää lisäarvoa mahdollisille hakijoille.
- (15 b) EIC-rahaston ja kilpailukykyrahaston välinen täydentävyys ja synergia olisi varmistettava täytäntöönpanon kaikissa vaiheissa. Kilpailukykyrahaston InvestEU-väline olisi pantava täytäntöön käyttämällä erityisesti riskinjakoon perustuvia talousarviotakuita ja rahoitusvälineitä niiden toteutuskumppaneiden toimesta, jotka vastaavat suoraan tai rahoituksen välittäjien kautta investointien valinnasta. Kilpailukykyrahaston InvestEU-välineestä voidaan tukea kaikkia taloudellisesti elinkelpoisia lopullisia tuensaajia ja investointeja missä tahansa niiden kehitysvaiheessa startup-vaiheesta (siemenrahoitus ja varhainen kasvu) laajentumiseen ja kaikkia teknologioita, myös läpimurtoteknologioita. Lopullisille tuensaajille siirrettävä unionin tuki voi olla monenlaista, esimerkiksi lainoja, takauksia, oman pääoman luonteisia sijoituksia ja pääomasijoituksia. EIC-rahaston olisi tarjottava yrityksille suoraa pääomainvestointitukea. EIC-rahaston investointipäätöksiin olisi sisällyttävä arviointi, jolla varmistetaan, että EIC-rahasto investoi lopullisiin tuensaajiin (tyypillisesti syväteknologian startup-yrityksiin), jotka eivät pysty täyttämään kaikkia rahoitustarpeitaan markkinalähteistä tai kilpailukykyrahastosta uusiin teknologioihin ja/tai uusiin markkinoihin liittyvän riskitason vuoksi. EIC:n yrityskiihdyttämöpalvelut voivat tarjota muuta kuin taloudellista tukea EIC:n rahoituksen saajille ja lopullisille tuensaajille ja kohdentaa sitä syväteknologian ja disruptiivisen innovoinnin erityistarpeisiin, kun taas kilpailukykyrahaston hankeneuvonta voi tarjota laajempia neuvontapalveluja laajemman rahoituksen saajien joukon tukemiseksi. Olisi luotava synergioita, jotta EIC:n Accelerator-välineen ja EIC-rahaston lopullisia tuensaajia voidaan rahoittaa niiden laajentumisvaiheessa kilpailukykyrahaston InvestEU-välineestä edellyttäen, että ne täyttävät edellytykset. Täydentävyys varmistetaan esimerkiksi kilpailukykyrahaston InvestEU-välineen neuvoa-antavan lautakunnan ja EIC:n johtokunnan yhteistyöllä.
- (16) Start-up- ja scale-up-strategiassa ilmoitetun Scaleup Europe -rahaston puitteissa myönnettävä syväteknologiayritysten scaleup-rahoitus, joka on olemassa tämän asetuksen voimaantullessa, olisi toteutettava vuosien 2021–2027 monivuotisessa rahoituskehyksessä sovittujen ehtojen mukaisesti. Kaikki scale-up-rahoitus vuosien 2028–2034 monivuotisen rahoituskehyksen puitteissa olisi myönnettävä kilpailukykyrahastosta.

- (17) Yhteisen tutkimuskeskuksen (JRC) olisi edelleen tarjottava unionin politiikoille riippumattonta tieteellistä näyttöä ja teknistä tukea politiikkasyklin kaikissa vaiheissa. Yhteisen tutkimuskeskuksen suorat toimet olisi toteutettava joustavasti, tehokkaasti ja avoimesti ottaen huomioon unionin politiikkojen tarpeet ja jäsenvaltioiden ja muiden JRC:n käyttäjien asiaankuuluvat tarpeet ja varmistaen unionin taloudellisten etujen ja strategisen riippumattomuuden suojelu. [JRC:n olisi edelleen tuotettava lisäresursseja, joita se voi käyttää tieteellisen ja teknisen toimintansa tukemiseen.]
- (18) Ohjelmalla olisi varmistettava eurooppalaisen tutkimusalueen ja Euroopan tutkimus- ja innovaatiosopimuksen⁴ kaikkien arvojen ja periaatteiden tehokas edistäminen ja suojelu. Ohjelmalla olisi erityisesti varmistettava kaikille tarjottavien yhtäläisten mahdollisuuksien tehokas edistäminen ja sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen toteuttaminen, myös sukupuoliulottuvuuden sisällyttäminen oletusarvoisesti tutkimus- ja innovaatioisältöön. Sillä olisi pyrittävä puuttumaan sukupuolten epätasapainon syihin. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä sukupuolten tasapuolisen edustuksen varmistamiseen arviointilautakunnissa ja muissa asiaankuuluvissa neuvoa-antavissa elimissä, kuten johtokunnissa ja asiantuntijaryhmissä.
- (19) Ohjelmalla olisi tuettava eurooppalaisten tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurien ekosysteemiä, edistettävä unionin strategisia painopisteitä ja politiikkoja ja tuotettava eurooppalaista lisäarvoa johdonmukaisen pitkän aikavälin suunnittelun ja jäsenvaltioiden kanssa koordinoitujen investointien avulla. Euroopan tutkimusinfrastruktuurien strategiafoorumin (ESFRI) (ja muiden teknologiainfrastruktuurien strategisten foorumien) työ olisi otettava asianmukaisesti huomioon. Tavoitteella, jonka mukaan katetaan enintään 20 prosenttia rakennuskustannuksista tai merkittävien parannusten kustannuksista, pyritään tukemaan yhtenäistä valikoimaa unionin edun mukaisia tutkimus- ja teknologiainfrastruktuureja, jotka täydentävät jäsenvaltioiden infrastruktuureja tieteellisen ja teknologisen huippuosaamisen ja kilpailukyvyn edistämiseksi, tukemalla tutkimuksen ja innovoinnin jatkumoa perustutkimuksesta ja uteliaisuuden ohjaamasta tutkimuksesta aina soveltavaan tutkimukseen kohti käyttöönottoa yhteiskunnassa ja markkinoilla.

⁴ Neuvoston suositus (EU) 2021/2122, annettu 26 päivänä marraskuuta 2021, Euroopan tutkimus- ja innovaatiosopimuksesta (EUVL L 431, 2.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj>).

- (20) Ohjelmassa olisi toteutettava konkreettisia toimenpiteitä, joilla tuetaan valmiuksien kehittämistä [osallistumispohjaa laajentavissa maissa], vahvistetaan yhteistyökytköksiä ja tietämyksen hyödyntämistä kaikkialla unionissa ja parannetaan tutkimus- ja innovaatiopotentiaalia [osallistumispohjaa laajentavissa ja siirtymävaiheessa olevissa maissa], mikä johtaa yhtenäisempään ja integroidumpaan eurooppalaiseen tutkimus- ja innovaatiojärjestelmään ja edistää tavoitetta investoida vähintään 3 prosenttia BKT:stä tutkimukseen ja kehittämiseen. Näillä toimilla pyrittäisiin myös vauhdittamaan yksityisten toimijoiden tutkimus- ja innovointivalmiuksien kasvua, jotta voidaan ottaa johtoasema siirtymisessä suurempaan TKI-intensiteettiin osallistumispohjaa laajentavissa ja siirtymävaiheessa olevissa maissa. Näiden toimenpiteiden mukaisella tuella olisi edistettävä tutkimus- ja innovointivalmiuksien jatkuvaa ylöspäin tapahtuvaa lähentymistä, ja sen olisi perustuttava maiden etenemiseen niiden jatkuvassa edistymisessä. Edistymistä olisi arvioitava säännöllisesti objektiivisten tietojen perusteella ohjelman strategisen prosessin osana, jotta saataisiin selkeä suunnitelma vähittäistä osaamispohjan laajentamista koskevasta osa-alueesta poistumista varten. [Tukikelpoiset jäsenvaltiot kaudella 2021–2027 olisi jaettava kahteen ryhmään ohjelman koko keston ajaksi innovaatiotulostauluindeksiin ja bruttokansantuloon (BKTL) perustuvan suhteellisen taloudellisen tuoton perusteella seuraavien kriteerien perusteella: i) ”siirtymävaiheessa olevia maita” ovat maat, joilla innovaatioiden tulostaulun indeksiluku (2023–2025) on yli 75 prosenttia unionin keskiarvosta ja suhteellinen taloudellinen tuotto BKTL:a kohti (2021–2025) on positiivinen Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa, ja ii) ”osallistumispohjaa laajentavia maita” ovat kaikki muut kauden 2021–2027 tukikelpoiset jäsenvaltiot.]

- (21) Koska kansainvälisestä yhteistyöstä on hyötyä pyrittäessä ratkaisemaan muun muassa yhteisiä teknologisia, taloudellisia, ympäristöön liittyviä ja yhteiskunnallisia haasteita, ohjelmalla olisi edistettävä yhteistyötä kolmansien maiden kanssa. Kansainvälisen yhteistyön olisi perustuttava yhteisiin arvoihin ja periaatteisiin, ja sen olisi osaltaan vahvistettava unionin kilpailukykyä, suvereniteettia ja huippuosaamista tutkimuksessa ja innovoinnissa, mukaan lukien sen rooli maailmanlaajuisessa tiedediplomatiassa ja sen kyky houkutella maailman parhaita osaajia ja pitää heistä kiinni. Geopoliittisten näkökohtien, mukaan lukien taloudellinen turvallisuus ja tutkimuksen turvallisuus, olisi oltava lähestymistavan keskiössä, ja eriasteista yhteistyötä olisi harkittava perustuen kokonaisarvioon hyödyistä, jonka unioni voi saada voidakseen käsitellä prioriteettejaan ja vastata maailmanlaajuisiin haasteisiin ja turvatakseen samalla unionin arvot ja edut, syventäen näin aktiivisesti ja strategisemmin yhteistyötä luotettavien samanmielisten maiden kanssa molempien osapuolten eduksi. Täydellisen tai osittaisen ohjelmaan assosioitumisen olisi säilyttävä kattavimpana yhteistyömuotona. Kolmansiin maihin olisi myös sisällyttävä eurooppalaisten mikrovaltioiden luokka (Andorran ruhtinaskunta, Monacon ruhtinaskunta, San Marinon tasavalta ja Vatikaanivaltio), jos kyseisen valtion kanssa on voimassa asiaa koskevia kansainvälisiä sopimuksia, niissä määrätyn edellytyksin. Puolustukseen liittyvien Euroopan innovaationeuvoston toimien osalta rahoitusta pitäisi voida myöntää ainoastaan sellaisiin kolmansiin maihin sijoittautuneille yhteisöille, jotka osallistuvat Euroopan kilpailukykyrahastoon puolustusalan toimien osalta sen 50 artiklan mukaisesti. Kolmansien maiden osallistumisesta päätettäessä on otettava huomioon SEUT 218 artiklan mukaiset Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission erioikeudet.

- (22) Unionin strategisen riippumattomuuden vahvistamiseksi ja pitkän aikavälin kestävän talouskasvun varmistamiseksi on olennaisen tärkeää vahvistaa sen maailmanlaajuista kilpailukykyä ja turvata samalla sen strategiset voimavarat, teknologiat ja edut Euroopan taloudellisen turvallisuuden strategian⁵ mukaisesti. Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 136 artiklalla, sellaisena kuin se on täydennettynä asetuksen (EU) XXX [Euroopan kilpailukykyrahasto] 10 artiklalla, edistetään unionin kilpailukykyä ja suojataan sen taloudellista turvallisuutta. Näiden säännösten soveltamisen ohjelmaan olisi tarjottava asianmukainen oikeudellinen kehys, joka mahdollistaa tarvittaessa erityisehtojen vahvistamisen huipputason tutkimukseen ja innovointiin perustuvaa kilpailukykyä edistävälle ja unionin etuja ja strategista riippumattomuutta suojaaville ratkaisu- ja myöntämismenettelyille, mukaan lukien tutkimuksen turvallisuutta koskevat toimenpiteet, joiden tarkoituksena on suojata tutkimustoimia, henkilöstöä ja instituutioita, rajoittaa osallistumista tai suojata tuloksia ja varmistaa johdonmukaisuus ja yhtenäisyys Euroopan kilpailukykyrahaston politiikkaikkunoiden erityissäntöjen kanssa. Tarvittaessa olisi sovellettava riskiperusteista lähestymistapaa, jotta varmistetaan, että tutkimukseen ja innovointiin liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja käsitellään oikeasuhteisin ja tehokkain toimenpitein⁶. Varainhoitoasetuksen 136 artiklan mukaisesti suuririskisiin toimittajiin olisi turvallisuussyistä sovellettava tukikelpoisuusrajoituksia. Mahdolliset rajoitukset, jotka koskevat muista kuin unionin jäsenvaltioista tai unionin ulkopuolisten yhteisöjen määräysvallassa osittain tai kokonaan olevista unionin yhteisöistä tulevien kumppaneiden osallistumista, olisi täsmennettävä työohjelmien asiaankuuluvissa osissa. Komission olisi tarjottava asianmukaiset puitteet, menettelyt, ohjeet ja tuki sen varmistamiseksi, että tutkimuksen turvallisuusvaatimuksia sovelletaan johdonmukaisesti, tehokkaasti ja oikeasuhteisesti ohjelman toteuttamisen kaikissa vaiheissa, mukaan lukien tarvittaessa turvallisuuden itsearviointi ja alustava turvallisuudenhallintasuunnitelma, jossa hakija yksilöi mahdolliset turvallisuusongelmat.

⁵ Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle ja neuvostolle Euroopan taloudellisen turvallisuuden strategiasta, JOIN(2023) 20 final, Bryssel 20.6.2023.

⁶ Neuvoston suositus, annettu 23 päivänä toukokuuta 2024, tutkimuksen turvallisuuden parantamisesta, C/2024/3510.

- (22 a) Avoimuus, yhteistyö ja akateeminen vapaus ovat maailmanluokan tutkimuksen ja innovoinnin ytimessä. Kansainvälisten jännitteiden lisääntyessä ja tutkimuksen ja innovoinnin geopolittisen merkityksen kasvaessa Euroopan tutkimuksen turvallisuudesta on kuitenkin tulossa yhä haavoittuvampi. Kriittisen tietämyksen ja teknologian ei-toivotulla siirrolla, kolmansien maiden haitallisella vaikutuksella tutkimukseen sekä eettisten periaatteiden ja lahjomattomuuden loukkauksilla voi olla haitallinen vaikutus unionin tai yhden tai useamman jäsenvaltion etuihin. Tämä voi vaikuttaa unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuuteen tai loukata Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa, jäljempänä 'SEUT', ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja', määriteltyjä unionin arvoja ja perusoikeuksia. Avoimen ja turvallisen yhteistyön ylläpitämiseksi ja edistämiseksi on olennaisen tärkeää, että unionin tutkimus- ja innovointialaa tuetaan ja että sille annetaan mahdollisuudet tunnistaa, lieventää ja käsitellä riskejä, jotka voivat vaarantaa Euroopan tutkimuksen turvallisuuden ja teknologisen häiriönsietokyvyn tai aiheuttaa riskejä strategisille tutkimus- ja teknologiainfrastruktuureille. Tämä edellyttää asetuksen [Euroopan kilpailukykyrahasto] 10 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädettyjen puiteohjelman välineiden oikeasuhteista ja kohdennettua soveltamista. Nämä suojatoimet ovat välttämättömiä, jotta yhteistyö olisi turvallista ja mahdollisimman avointa.
- (23) Koska ilmastonmuutokseen, luonnonuhkiin, terveyshätätilanteisiin ja maailmanlaajuisiin terveysuhkiin, teknologisiin onnettomuuksiin, muuttuviin turvallisuusuhkiin ja muihin häiriöihin liittyvät riskit kasvavat, on olennaisen tärkeää parantaa unionin ja jäsenvaltioiden valmiuksia ennakoida kriisejä ja katastrofeja, valmistautua niihin ja reagoida niihin. Ohjelmalla olisi tuettava tutkimusta, joka vahvistaa katastrofiriskin hallintaa ja kriisinhallintaa, investoitava ilmastokestävyyteen, parannettava yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen häiriönsietokykyä ja rakennettava selviytymiskykyisempää, turvallisempaa ja valmistautuneempaa unionia EU:n varautumisunionistrategian tavoitteiden mukaisesti.
- (24) Toimissa olisi otettava huomioon tärkeä tarve torjua luonnon monimuotoisuuden dramaattista köyhtymistä ja edistettävä luonnon, ekosysteemien ja niiden palvelujen säilyttämistä ja ennallistamista. Ympäristötieteen sisällyttäminen toimiin on välttämätöntä, jotta voidaan välttää ympäristölle aiheutuvat vahingot, ylläpitää puhdasta ympäristöä ja ennallistaa terveitä ekosysteemejä ottaen huomioon yhteinen terveys -lähestymistapa.

- (25) Ohjelmassa tunnustetaan, että ilmastonmuutos on yksi suurimmista maailmanlaajuisista yhteiskunnallisista haasteista ja että ilmastotoimet edistävät kilpailukykyä sekä yhteiskunnan ja ympäristön häiriönsietokykyä. Toimissa olisi otettava huomioon ilmastonmuutoksen torjumisen merkitys ilmastoneutraaliuteen siirtymisen kannalta unionin politiikkojen ja sitoumusten mukaisesti.
- (26) On olennaisen tärkeää yksinkertaistaa ohjelman toteuttamista, jotta voidaan varmistaa sen saavutettavuus ja tehokkuus, erityisesti vähentämällä rahoituksen saajien hallinnollista raskautta, mukaan lukien raportointivaatimukset, ja minimoimalla virheriski. Tätä varten ohjelmassa olisi käytettävä kertakorvauksia tapauksen mukaan. Todellisten tukikelpoisten kustannusten korvaamiseen perustuvan rahoituksen olisi edelleen oltava mahdollista, jos se on toimen erityispiirteiden tai tavoitteiden vuoksi perusteltua. Vietäessä eteenpäin edellisten puiteohjelmien pyrkimyksiä rahoitussääntöjen virtaviivaistamiseksi ja selkeiden tietojen antamiseksi osallistujille virheiden minimoimiseksi olisi myös yksinkertaistettava edelleen henkilöstökustannusten korvaamista ehdottamalla henkilöstöyksikkökustannusten vaihtoehtoa, kun se auttaa vähentämään monimutkaisuutta osallistujien kannalta ja helpottaa raportointia. Henkilöstöyksikkökustannusten vaihtoehtoon houkuttelevuutta olisi lisättävä varmistamalla, että kustannukset katetaan oikeudenmukaisesti.
- (26 a) Ehdotukset olisi edelleen valittava riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden suorittaman arvioinnin perusteella. Arviointimenettely olisi suunniteltava siten, että vältetään eturistiriidat ja puolueellisuus, mukaan lukien sukupuolivivoukset. Hakuprosessin yksinkertaistamiseksi rahoituksen saajien kannalta olisi harkittava kaksivaiheista hakumenettelyä, myös silloin, kun saatavilla olevien tietojen perusteella on odotettavissa suuri määrä ehdotuksia. Anonymisoidut ehdotukset olisi arvioitava arvioinnin ensimmäisessä vaiheessa, jos se on asianmukaista ja perusteltua luotettavien tietojen perusteella. Komission olisi vastereskin otettava tapauksen mukaan riippumattomia tarkkailijoita mukaan arviointimenettelyyn. Komission tai asianomaisen rahoituselimen olisi toteutettava tarvittavia toimenpiteitä, joiden avulla haetaan asiantuntijaryhmissä ja arviointilautakunnissa osaamisen, kokemuksen sekä tietämyksen, myös erikoistumisen, erityisesti yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden alalta, maantieteellisen jakauman ja sukupuolten edustuksen kannalta tasapainoista kokoonpanoa ottaen huomioon tilanteen kyseessä olevan toimen alalla.

- (27) Kolmansien osapuolten luontoissuoritukset olisi voitava ilmoittaa tukikelpoisiksi kustannuksiksi, jotta voidaan ottaa huomioon erityiset organisatoriset järjestelyt, joita esiintyy varsinkin tutkimus- ja innovointitoimissa. Tulosten hyödyntämisen kannustamiseksi olisi selvennettävä, että tätä ei pitäisi laskea toimen tuloiksi.
- (28) Jotta voidaan vahvistaa unionin kilpailukykyä ja maksimoida tulosten käyttöönotto ja käyttö yleensä, tulokset omistavien rahoituksen saajien olisi hallinnoitava tuloksiaan tässä asetuksessa vahvistettujen hyödyntämistä ja tulosten levittämistä koskevien velvoitteidensa mukaisesti. Näitä velvoitteita voidaan tarvittaessa mukauttaa työohjelmassa tai avustussopimuksessa politiikkaan liittyvistä syistä, mukaan lukien unionin strategiset edut kuten taloudellinen turvallisuus, teknologinen suvereniteetti ja häiriönsietokyky, mutta niihin olisi sisällyttävä vaatimuksia tulosten suojaamiseksi, niiden käyttöoikeuden myöntämiseksi, niiden hyödyntämiseksi ja niiden julkistamiseksi tarpeen mukaan ja perustelluissa tapauksissa, myös avoimen tieteen käytäntöjen avulla. Hyödyntämisprosessin helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi olisi otettava käyttöön tukivälineitä ja -työkaluja Euroopan kilpailukykyrahaston puitteissa kehitetyn komission hyödyntämisstrategian ja sen III lukuun sisältyvien tuen ja palvelujen mukaisesti.
- (29) Innovaatioekosysteemien vahvistamiseksi ja yhdistämiseksi paremmin tarvitaan tukitoimenpiteitä. Tällaisilla johdonmukaisilla ja virtaviivaistetuilla toimilla olisi tuettava toimia, joilla luodaan ja vahvistetaan kilpailukykyisiä, vahvoja ja yhteenliitettyjä innovaatioekosysteemejä ja parannetaan toimintaedellytyksiä yhteistyön ja osaamisvaihdon avulla. Näillä toimenpiteillä olisi myös tuettava Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) osaamis- ja innovaatioyhteisöjä. Niiden olisi yhdistettävä kansallisia, alueellisia ja paikallisia ekosysteemejä, edistettävä tutkimus- ja innovointitulosten hyödyntämistä ja käyttöönottoa ja autettava poistamaan markkinoiden hajanaisuutta, rajoitettua pääoman saantia ja segmentoituneita kansallisia pääomamarkkinoita, hitautta innovaatioiden käyttöönotossa ja innovaatiohankintojen vajaakäyttöä.

- (29 a) Kun otetaan huomioon tekoälyn muutospotentiaali ja nopeasti kehittyvä luonne, ohjelmassa olisi varmistettava joustava ja tulevaisuuteen suuntautuva lähestymistapa, jolla edistetään tekoälyn vastuullista, eettistä ja ihmiskeskeistä käyttöä komission tiedonannon ”Eurooppalainen tekoäly tieteessä -strategia” ja sovellettavien oikeudellisten kehysten mukaisesti. Tutkimusekosysteemin eheyden turvaamiseksi ja unionille koituvien yhteiskunnallisten ja taloudellisten hyötyjen maksimoimiseksi komission olisi asetettava etusijalle tekoälyteknologioiden käytön ja vaikutusten tiukka seuranta generatiivisen tekoälyn vastuullista käyttöä tutkimuksessa koskevien eurooppalaisen tutkimusalueen säännöllisesti päivitettävien ohjeiden mukaisesti. Tähän sisältyy toimitettujen ehdotusten laadun jatkuva seuranta ja arviointiprosessin parantamiseen tähtäävien keinojen tutkiminen ottaen huomioon kehitteillä olevien teknologioiden, kuten tekoälyn, luomat mahdollisuudet ja haasteet.
- (30) Tämän asetuksen nojalla tuettavilla toimilla olisi nopeutettava tai lisättävä investointeja puuttumalla markkinoiden toimintapuutteisiin tai epätyydyttäviin investointilanteisiin oikeasuhteisella tavalla, välttämällä investointien päällekkäisyyttä tai syrjäyttämistä ja kannustamalla yksityiseen rahoitukseen, ja niistä olisi saatava unionin tason lisäarvoa. Tässä olisi myös varmistettava johdonmukaisuus ohjelman mukaisten toimien ja valtiontukisääntöjen välillä, jotta vältetään kilpailun kohtuuton vääristyminen sisämarkkinoilla, sanotun kuitenkin rajoittamatta SEUT 107 ja 108 artiklan soveltamista kansallisiin varoihin.
- (31) [Tässä asetuksessa vahvistetaan tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti Eurooppa” ohjeelliset rahoituspuitteet vuosiksi 2028–2034.]
- (32) Ohjelmaan sovelletaan asetusta (EU, Euratom) 2024/2509⁷. Siinä vahvistetaan säännöt, jotka koskevat unionin yleisen talousarvion laatimista ja toteuttamista, mukaan lukien avustuksia, palkintoja, muita kuin rahallisia lahjoituksia, hankintoja, välillistä hallinnointia, rahoitusapua, rahoitusvälineitä ja talousarviotakuita koskevat säännöt. Avustusten, jotka myönnetään avointen ja kilpailuun perustuvien ehdotuspyyntöjen perusteella, olisi oltava ohjelman tärkein tukimuoto.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2024/2509, annettu 23 päivänä syyskuuta 2024, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (33) Jotta voidaan varmistaa yhdenmukaisuus, tämän ohjelman mukaiset talousarviotakuu ja rahoitusvälineet, myös silloin, kun niihin yhdistetään rahoitusta yhdistävissä toimissa tukea, jota ei makseta takaisin, olisi pantava täytäntöön varainhoitoasetuksen X osaston ja komission sen soveltamista varten vahvistamien teknisten järjestelyjen, ehtojen ja edellytysten mukaisesti.
- (34) [Jos ohjelmasta on tarkoitus myöntää unionin tukea talousarviotakuun tai rahoitusvälineen muodossa, myös silloin, kun siihen yhdistetään rahoitusta yhdistävässä toimessa tukea, jota ei makseta takaisin, tällainen tuki olisi annettava yksinomaan Euroopan kilpailukykyneuvoston InvestEU-välineen kautta kyseisen välineen sovellettavien sääntöjen mukaisesti, lukuun ottamatta Euroopan innovaationeuvoston rahoitusvälineitä.]

- (35) Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013⁸, neuvoston asetusten (Euratom, EY) N:o 2988/95⁹, (Euratom, EY) N:o 2185/96¹⁰ ja (EU) 2017/1939¹¹ mukaan unionin taloudellisia etuja on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat sääntöjenvastaisuuksien ja petosten ehkäiseminen, havaitseminen, korjaaminen ja tutkiminen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintä ja soveltuvien osin hallinnollisten seuraamusten määrääminen. Erityisesti asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ja asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 nojalla Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) voi tehdä tutkimuksia, joihin sisältyvät myös paikan päällä suoritettavat todentamiset ja tarkastukset, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta tai muusta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja. Asetuksen (EU) 2017/1939 mukaisesti Euroopan syyttäjänvirastolla (EPPO) on toimivalta tutkia petoksia ja muita rikoksia, jotka vahingoittavat unionin taloudellisia etuja, sekä nostaa niistä syytteitä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371¹² mukaisesti. Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisesti unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle ja soveltuvien osin EPPOlle tarvittavat oikeudet ja pääsyvaltuudet ja varmistettava, että unionin varojen hallinnointiin osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁹ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EUVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

¹⁰ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

¹¹ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

- (36) [Ohjelman toteuttamisessa noudatetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) XXX [tuloksellisuusasetus], jossa vahvistetaan menojen seuranta ja määrärahoihin sovellettavaa tuloksetystä koskevat säännöt, mukaan lukien säännöt, joilla varmistetaan asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 33 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitetun ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen ja f alakohdassa tarkoitetun sukupuolten tasa-arvon periaatteen yhdenmukainen soveltaminen ja sen liitteessä I olevan 17.3, 20.4 ja 21.1 kohdan säännösten yhdenmukainen soveltaminen, jotka koskevat esteettömyyttä vammaisille henkilöille direktiivin 2019/882 liitteiden I ja III esteettömyysvaatimusten mukaisesti, unionin ohjelmien ja toimien tuloksellisuuden seuranta ja raportointia koskevat säännöt, unionin rahoitusportaalien perustamista koskevat säännöt, ohjelmien arviointia koskevat säännöt sekä muut kaikkiin unionin ohjelmiin sovellettavat horisontaaliset säännökset, kuten tiedotusta, viestintää ja näkyvyyttä koskevat säännökset.]
- (36 a) Ohjelma olisi toteutettava neuvoston päätöksellä XX perustetulla erityisohjelmalla, mukaan lukien Euroopan kilpailukykyrahastoa koskevassa asetuksessa vahvistettujen politiikkaikkunoiden yhteistoiminnalliset tutkimus- ja innovointitoimet, ja asetuksella (EU) [XXX] [Euroopan kilpailukykyrahasto] perustetulla puolustusalan tutkimusta koskevalla erityisohjelmalla.
- (37) Merentakaisiin maihin ja merentakaisille alueille sijoittautuneet henkilöt ja yhteisöt voivat neuvoston päätöksen (EU) 2021/1764¹³ 85 artiklan 1 kohdan nojalla saada rahoitusta ohjelman sääntöjen ja tavoitteiden sekä sellaisten mahdollisten järjestelyjen mukaisesti, joita sovelletaan siihen jäsenvaltioon, johon kyseinen merentakainen maa tai alue on sidoksissa.
- (38) Ohjelma korvaa asetuksella (EU) 2021/695 perustetun Horisontti Eurooppa -ohjelman. Asetus (EY) 2021/695 olisi sen vuoksi kumottava,

¹³ Neuvoston päätös (EU) 2021/1764, annettu 5 päivänä lokakuuta 2021, merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin, mukaan lukien suhteet Euroopan unionin sekä Grönlannin ja Tanskan kuningaskunnan välillä (pätös merentakaisten alueiden, Grönlanti mukaan luettuna, assosiaatiosta) (EUVL L 355, 7.10.2021, s. 6).

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I osasto

Tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma

I luku

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde

1. Tällä asetuksella perustetaan tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma ”Horisontti Eurooppa”, jäljempänä ’ohjelma’[, vuosien 2028–2034 monivuotisen rahoituskehysten keston ajaksi], ja siinä vahvistetaan ohjelman epäsuoriin toimiin liittyvät osallistumista ja tulosten levittämistä koskevat säännöt ja määritellään saman keston ajaksi kehys, jonka mukaisesti unioni tukee tutkimus- ja innovointitoimia. Siinä vahvistetaan myös ohjelman tavoitteet, sen talousarvio mainitulle kaudelle, unionin rahoituksen muodot ja tällaista rahoitusta koskevat säännöt.
2. [Ohjelma toteutetaan
 - a) neuvoston päätöksellä XX perustetulla erityisohjelmalla, mukaan lukien Euroopan kilpailukykyrahastoa koskevassa asetuksessa vahvistettujen politiikkaikkunoiden yhteistoiminnalliset tutkimustoimet,
 - b) asetuksella (EU) [XXX] [Euroopan kilpailukykyrahasto] perustetulla puolustusalan tutkimusta koskevalla erityisohjelmalla.

3. Tätä asetusta ei sovelleta 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun puolustusalan tutkimusta koskevaan erityisohjelmaan. Kyseisen erityisohjelman puitteissa toteutettavilla ja asetuksessa (EU) [XXX] [Euroopan kilpailukykyrahasto] säädetyillä toimilla pyritään edistämään Euroopan puolustuksen teknologisen ja teollisen perustan kilpailukykyä, tehokkuutta ja innovointivalmiuksia.]
4. Tässä asetuksessa käytetyillä termeillä ”Horisontti Eurooppa”, ”ohjelma” ja ”erityisohjelma” viitataan asioihin, jotka ovat merkityksellisiä ainoastaan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetun erityisohjelman kannalta, jollei erikseen toisin mainita.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

1. ’tutkimusinfrastruktuureilla’ laitoksia ja välineitä, joiden tarjoamia resursseja ja palveluja tutkimusyhteisöt voivat käyttää tutkimustyön tekemiseksi ja innovoinnin edistämiseksi omalla alallaan; tämä käsittää tarvittavat henkilöresurssit, merkittävät laitteistot tai välineistöt; tietämykseen liittyvät resurssit, kuten kokoelmat, arkistot tai tieteelliset datainfrastruktuurit; tietojenkäsittelyjärjestelmät, viestintäverkot ja muun luonteeltaan ainutkertaisen infrastruktuurin, joka on avoin ulkopuolisille käyttäjille ja jota tarvitaan huippuosaamisen saavuttamiseksi tutkimuksessa ja innovoinnissa; niitä voidaan tarvittaessa käyttää muihin kuin tutkimustarkoituksiin, esimerkiksi koulutukseen tai julkisiin palveluihin, ja ne voivat olla yhdessä paikassa sijaitsevia, virtuaalisia tai hajautettuja;
2. ’teknologiainfrastruktuureilla’ laitoksia, välineitä, laitteita, valmiuksia ja resursseja, joita tarvitaan teknologian kehittämiseen, testaamiseen, laajentamiseen ja validointiin, kilpailua edeltävän soveltavan tutkimuksen palveluista demonstrointiin ja validointiin asti ja joilla mahdollistetaan teknologiset innovaatiot ja vauhditetaan niitä yhteiskunnassa ja/tai markkinoilla tapahtuvaa käyttöönottoa varten edistäen kilpailukykyä;
3. ’ei-pankkirahoituskelpoisella’ sitä, että oikeussubjekti ei vielä pysty houkuttelemaan riittävästi investointeja liiketoimintasuunnitelmansa täysimääräiseen täytäntöönpanoon ja kilpaillakseen kansainvälisesti;

4. 'sekarahoituksella' Euroopan innovaationeuvoston, jäljempänä 'EIC', puitteissa myönnettävää rahoitustukea, joka koostuu avustuksen ja investoinnin yhdistelmästä pääomasijoituksen tai muun takaisinmaksettavan tuen muodossa;
5. 'syväteknologialla' innovaatiota, jolla on potentiaalia tuottaa muutosvoimaisia ratkaisuja ja joka perustuu huipputason edistymiseen tieteessä, teknologiassa ja insinööritieteissä;
6. 'eurooppalaisella kumppanuudella' aloitetta, jonka valmisteluun jäsenvaltiot osallistuvat jo varhaisessa vaiheessa ja jossa unioni sitoutuu yhdessä yksityisten ja/tai julkisten kumppanien kanssa tukemaan yhdessä erityisen toimintaohjelman kehittämistä, täytäntöönpanoa ja arviointia ja jossa kustannukset jaetaan kaikkien kumppaneiden kesken;
- 6 a. 'tutkimuksen turvallisuudella' seuraavien riskien ennakointia ja hallintaa: a) kriittisen tietämyksen ja teknologian ei-toivottu siirto, joka voi vaikuttaa unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuuteen, esimerkiksi jos niitä käytetään sotilaallisissa tai tiedustelutarkoituksissa kolmansissa maissa; b) sellainen haitallinen vaikuttaminen tutkimukseen, jossa kolmannet maat tai kolmansiin maihin sijoittautuneet toimijat voivat käyttää tutkimusta muun muassa disinformaation levittämisen välineenä tai itsesensuurin aikaansaamiseksi opiskelijoiden ja tutkijoiden keskuudessa, mikä haittaa akateemista vapautta ja tutkimuksen integriteettiä unionissa; c) eettisten normien tai integriteetin loukkaukset, joissa tietämystä ja teknologiaa käytetään perussopimuksissa määriteltyjen unionin arvojen ja perusoikeuksien tukahduttamiseen tai heikentämiseen tai niiden loukkaamiseen;
7. 'avoimella saatavuudella' tulosten saatavuutta verkossa maksutta;
8. 'avoimella tieteellä' tieteelliseen prosessiin sovellettavaa lähestymistapaa, johon kuuluu tutkimuksen varhainen ja avoin jakaminen, tulosten avoin saatavuus ja vastuullinen hallinta, uusittavuustoimenpiteet sekä kansalaisten ja loppukäyttäjien osallistuminen tutkimukseen ja innovointiin;
9. 'esikaupallisella hankinnalla' tutkimus- ja kehittämispalvelujen hankintaa, joka perustuu riskien ja hyötyjen jakamiseen markkinaehdoilla ja kehittämistyön kilpailuttamiseen vaiheittain, kun hankitut tutkimus- ja kehittämispalvelut on selkeästi erotettu lopputuotteiden kaupallisten määrien käyttöönnotosta;

10. 'innovatiivisten ratkaisujen hankinnalla' hankintaa, jossa ratkaisujen hankkijat toimivat ensimmäisenä asiakkaana innovatiivisille tavaroille tai palveluille, joita ei ole vielä laajamittaisesti kaupallisesti saatavilla, ja johon voi kuulua vaatimustenmukaisuuden testaus;
11. 'tausta-aineistolla' kaikkea sellaista aineellista tai aineetonta dataa, tietoa tai taitotietoa riippumatta sen muodosta tai luonteesta, mukaan lukien oikeudet, kuten teollis- ja tekijänoikeudet, joka on hallussa ennen liittymistä yksittäiseen toimeen ja joka on yksilöity kirjallisessa sopimuksessa toimen toteuttamisen tai tulosten hyödyntämisen kannalta tarpeelliseksi;
- 11 a. 'levittämisellä' tulosten julkistamista, lukuun ottamatta tulosten suojaamisesta tai hyödyntämisestä johtuvaa julkistamista, mukaan lukien julkistaminen tieteellisissä julkaisuissa missä tahansa julkaisumuodossa;
12. 'hyödyntämisellä' tulosten käyttöä muissa kuin kyseisen toimen kattamissa toimissa, mukaan lukien kaupallinen hyödyntäminen sekä tulosten muuntaminen tuotteiksi, palveluiksi, politiikoiksi tai yhteiskunnallisiksi ratkaisuiksi, jotka hyödyttävät laajempaa joukkoa sidosryhmiä ja koko yhteiskuntaa;
- 12 a. 'oikeudenmukaisilla ja kohtuullisilla ehdoilla' tarkoituksenmukaisia ehtoja, myös mahdollisia taloudellisia ehtoja tai rajoittavuutta, joissa otetaan huomioon käyttöoikeuspyyntöön liittyvät erityisolosuhteet;
13. 'kansainvälisellä eurooppalaisella tutkimusjärjestöllä' kansainvälistä järjestöä, jonka jäsenistä suurin osa on jäsenvaltioita tai ohjelmaan assosioituneita kolmansia maita ja jonka ensisijaisena tavoitteena on edistää tiede- ja teknologiayhteistyötä Euroopassa;
14. 'voittoa tavoittelevalla oikeussubjektilla' oikeussubjektia, joka yhtiömuotonsa mukaan tavoittelee voittoa tai jonka tarkoituksena lain tai perustamiskirjan perusteella on jakaa voittoja osakkeenomistajille tai yksittäisille jäsenille;

15. 'pienellä tai keskisuurella yrityksellä' tai 'pk-yrityksellä' komission suosituksen 2003/361/EY¹⁴ liitteessä tarkoitettua mikroyritystä tai pientä tai keskisuurta yritystä;
16. 'pienellä midcap-yrityksellä' komission suosituksen (EU) 2025/1099¹⁵ liitteessä olevassa 2 kohdassa määriteltyä pientä midcap-yritystä;
- 16 a. 'työohjelmalla' asiakirjaa, jonka komissio hyväksyy erityisohjelman täytäntöönpanoa varten päätöksen XXX 18 artiklan mukaisesti, tai rahoituselimen hyväksymää, sisällöltään ja rakenteeltaan vastaavaa asiakirjaa;
17. 'tuloksilla' kaikkia yksittäisen toimen aineellisia tai aineettomia tuotoksia, kuten toimessa tuotettavaa dataa, tietoa tai taitotietoa, riippumatta niiden muodosta tai luonteesta taikka siitä, voidaanko ne suojata, sekä niihin liittyviä oikeuksia ja velvoitteita, mukaan lukien teollis- ja tekijänoikeudet;
18. 'Euroopan tutkimusneuvoston (ERC) tieteen eturintamassa olevilla tutkimustoimilla' päättutkijan johtamia tutkimustoimia, joita isännöi yksi tai useampi ERC:n rahoituksen saaja;
- 18 a. 'tutkimus- ja innovointitoimella' toimea, jolla pyritään luomaan uutta tietämystä tai tutkimaan uuden tai parannellun teknologian, tuotteen, prosessin, palvelun tai ratkaisun toteuttamiskelpoisuutta. Tähän voi sisältyä perustutkimusta ja soveltavaa tutkimusta, teknologian kehittämistä ja integrointia;
19. 'tutkimus- ja koulutustoimella' toimea, jonka tarkoituksena on parantaa tutkijoiden taitoja, osaamista ja uranäkymiä ja edistää maiden, sektorien tai tieteenalojen välistä liikkuvuutta esimerkiksi Marie Skłodowska-Curie -toimia koskevan osa-alueen puitteissa;

¹⁴ Komission suositus 2003/361/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36).

¹⁵ Komission suositus (EU) 2025/1099, annettu 21 päivänä toukokuuta 2025, pienten midcap-yritysten määritelmästä (EUVL L, 28.5.2025, s. 1).

20. 'koordinointi- ja tukitoimella' ohjelman tavoitteita edistävää toimea, pois lukien tutkimus- ja innovointitoimet, paitsi jos toimet toteutetaan IV osaan "Eurooppalainen tutkimusalue" kuuluvan osa-alueen "osallistumispohjan laajentaminen ja huippuosaamisen levittäminen" yhteydessä; ja alhaalta ylöspäin suuntautuvaa koordinointia, johon ei kuulu tutkimustoimien yhteisrahoitus unionilta ja joka mahdollistaa yhteistyön jäsenvaltioista ja ohjelmaan assosioituneista kolmansista maista tulevien oikeussubjektien välillä eurooppalaisen tutkimusalueen vahvistamiseksi;
21. 'epäsuorilla toimilla' tutkimus- ja innovointitoimia, joihin unioni myöntää rahoitustukea ja jotka ovat osallistujien toteuttamia;
22. 'suorilla toimilla' tutkimus- ja innovointitoimia, jotka komissio toteuttaa yhteisen tutkimuskeskuksensa (JRC) kautta;
23. 'innovaatioekosysteemillä' ekosysteemiä, jossa saatetaan yhteen organisaatioita, joiden toiminnallisena päämääränä on mahdollistaa tutkimus ja teknologian kehittäminen ja innovointi; siihen kuuluvat yhteydet aineellisten resurssien (kuten rahoitusvarojen, laitteistojen ja laitosten, mukaan lukien tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurit), institutionaalisten yhteisöjen (kuten korkeakoulujen ja tukipalvelujen, tutkimus- ja teknologiaorganisaatioiden, yritysten, investoijien, mukaan lukien riskipääomittajat, ja rahoituksen välittäjien) sekä kansallisten, alueellisten ja paikallisten päättäjien ja rahoittajayhteisöjen välillä;
24. 'osaamiskolmiolla' oppilaitosten, tutkimusorganisaatioiden ja yritysten välisiä verkostoja, joiden tarkoituksena on tukea tutkimus- ja innovaatioekosysteemejä, jotka mahdollistavat innovaatiojatkumon kehittämisen innovaation alusta yrittäjyyskoulutuksen kautta startup-yritysten perustamiseen ja scale-up-yritysten kasvuun.

Ohjelman tavoitteet

1. Ohjelmalla vahvistetaan EU:n tieteellistä ja teknologista perustaa avoimeen kilpailuun perustuvalla huipputason tutkimuksella ja innovoinnilla ja tuetaan siten unionin ja sen jäsenvaltioiden vaurautta, kilpailukykyä, suvereniteettia ja häiriönsietokykyä, saadaan aikaan tieteellisiä, teknologisia, taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia ja vastataan eurooppalaisiin ja maailmanlaajuisiin haasteisiin synergiassa Euroopan kilpailukykyrahaston yleisten ja erityistavoitteiden kanssa.
2. Ohjelmalla on seuraavat erityistavoitteet:
 - kehitetään ja edistetään tieteellistä ja teknologista huippuosaamista, jotta voidaan tukea laadukkaan tietämyksen, osaamisen, teknologian ja innovatiivisten ratkaisujen luomista ja levittämistä;
 - tuetaan eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) ja eurooppalaisen tutkimusalueen tutkimus- ja innovointisopimuksen toteuttamista ja edistetään unionin, kansallisten ja alueellisten politiikkojen, painopisteiden ja investointien yhdenmukaistamista yleiseurooppalaisen tutkimus- ja innovaatioekosysteemin luomiseksi;
 - tuetaan tutkijoiden koulutusta ja liikkuvuutta, houkutellaan ja säilytetään osaamista kaikilla tasoilla, edistetään houkuttelevia tutkimusuria, kannustetaan aivokiertoa ja torjutaan aivovuotoa;
 - lisätään EU:n laajuista yhteistoiminnallista tutkimusta ja innovointia, tietämyksen jakamista ja hyödyntämistä ottaen asianmukaisesti huomioon tutkimuksen turvallisuuteen liittyvät riskit;
 - edistetään avointa ja turvallista kansainvälistä tutkimus- ja innovointiyhteistyötä;
 - vähennetään kansallisia ja alueellisia eroja tutkimus- ja innovaatioalan valmiuksissa ja taidoissa vahvistamalla tutkimus- ja innovaatioekosysteemejä;

- parannetaan unionin asemaa tutkimuksessa ja innovoinnissa keskittyen erityisesti strategisiin teknologioihin ja disruptiiviseen innovointiin ja helpotetaan innovatiivisten ratkaisujen levittämistä, jotta voidaan edistää kilpailukykyä ja vastata eurooppalaisiin ja maailmanlaajuisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin;
- vähennetään riskejä ja mobilisoidaan enemmän yksityistä tutkimus- ja innovaatorahoitusta erityisesti syväteknologian tukemiseksi sekä innovatiivisten startup-yritysten ja pk-yritysten laajentamiseksi;
- tehostetaan julkisia ja yksityisiä investointeja tutkimukseen ja innovointiin jäsenvaltioissa auttaen näin saavuttamaan tavoite, jonka mukaan tutkimus- ja kehittämismenot ovat kaikkiaan vähintään kolme prosenttia unionin bruttokansantuotteesta (BKT).

2 a. Tämän asetuksen 1 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun erityisohjelman erityistavoitteina on vahvistaa Euroopan puolustuksen teollisen ja teknologisen perustan kilpailukykyä, tehokkuutta ja häiriönsietokykyä tukemalla yhteistoiminnallisia tutkimus- ja kehittämistoimia sekä edistämällä innovointia ja teknologista johtoasemaa.

4 artikla

Ohjelman rakenne

1. [Edellä 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun erityisohjelman soveltamiseksi ohjelma jäsennetään seuraavasti osiin, jotka edistävät 3 artiklassa ja asetuksen (EU) XXX [Euroopan kilpailukykyrahasto] politiikkaikkunoissa vahvistettuja yleisiä ja erityisiä tavoitteita]:
 - a) pilari I ”Huipputason tiede”, joka käsittää seuraavat osa-alueet:
 - i) Euroopan tutkimusneuvosto (ERC);
 - ii) Marie Skłodowska-Curie -toimet (MSCA);
 - iii) yhteinen tutkimuskeskus (JRC);

- b) pilari II ”Kilpailukyky ja yhteiskunta”, joka käsittää seuraavat osa-alueet:
- i) ”Kilpailukyky”, mukaan lukien tutkimus- ja innovointitoimet, joilla edistetään Euroopan kilpailukykyrahaston politiikkaikkunoiden tavoitteita ja erityistoimia:
 - 1) Euroopan kilpailukykyrahaston IV lukuun ”Puhdas siirtymä ja teollisuuden vähähiilistäminen” kuuluvat yhteistoiminnalliset tutkimus- ja innovointitoimet;
 - 2) Euroopan kilpailukykyrahaston V lukuun ”Terveys, bioteknologia, maatalous ja biotalous” kuuluvat yhteistoiminnalliset tutkimus- ja innovointitoimet;
 - 3) Euroopan kilpailukykyrahaston VI lukuun ”Digitaalinen johtajuus” kuuluvat yhteistoiminnalliset tutkimus- ja innovointitoimet;
 - 4) Euroopan kilpailukykyrahaston VII lukuun ”Resilienssi ja turvallisuus, puolustusteollisuus ja avaruustoiminta” kuuluvat yhteistoiminnalliset tutkimus- ja innovointitoimet;
 - ii) ”Yhteiskunta”, mukaan lukien yhteistoiminnalliset tutkimus- ja innovointitoimet, joilla pyritään ohjaamaan yhteiskunnallisia ja kulttuurisia haasteita ja muutosta sekä tukemaan näyttöön perustuvaa päätöksentekoa tulevaisuuteen suuntautuvia ja selviytymiskykyisiä yhteiskuntia varten;
- c) pilari III ”Innovointi”, joka käsittää seuraavat osa-alueet:
- i) Euroopan innovaationeuvosto (EIC);
 - ii) Euroopan innovaatioekosysteemit, mukaan lukien toimet, joilla edistetään osaamiskolmion – korkeakoulutus, tutkimus ja innovointi sekä yritystoiminta – integrointia kaikkialla unionissa;

- d) pilari IV ”Eurooppalainen tutkimusalue”, joka käsittää seuraavat osa-alueet:
- i) eurooppalainen tutkimusalue;
 - ii) tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurit;
 - iii) osallistumispohjan laajentaminen ja huippuosaamisen levittäminen.

5 artikla

Horisontaaliset periaatteet

Ohjelmassa

- a) varmistetaan tarvittaessa monialainen lähestymistapa ja huolehditaan yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden sisällyttämisestä koko ohjelmaan. Ohjelmaan sisältyy erityisiä ehdotuspyyntöjä, joissa käsitellään yhteiskuntatieteisiin ja humanistisiin tieteisiin liittyviä aiheita;
- b) edistetään tieteellistä tietämystä ja tuetaan tietoon perustuvan, tehokkaan ja reagoivan julkisen politiikan luomista kaikkialla unionissa ja sen ulkopuolella;
- b a) katetaan tutkimuksen ja innovoinnin arvoketju ja mahdollistetaan vahva yhteys Euroopan kilpailukykyrahastoon, jotta voidaan edistää tutkimus- ja innovointitulosten käyttöönottoa ja hyödyntämistä;
- c) kannustetaan avoimen tieteen käytäntöjä muun muassa varmistamalla tuloksia koskevien vertaisarvioitujen tieteellisten julkaisujen avoin saatavuus sekä tutkimusdatan ja muiden tulosten avoin saatavuus noudattaen periaatetta ”niin avoin kuin mahdollista ja niin suljettu kuin välttämätöntä” ja FAIR-periaatteiden mukaisesti sekä laajentamalla ja lujittamalla eurooppalaisia avoimen tieteen pilvipalveluja yhteisenä eurooppalaisena tutkimuksen data-avaruutena;
- c a) edistetään laaja-alaista ja monipuolista yhteistyötä kaikkialla unionissa, myös eurooppalaisten tutkijoiden, innovoijien ja yritysten välillä, ja mahdollistetaan tällainen yhteistyö, jotta voidaan vahvistaa kansallisten tutkimus- ja innovointiekosysteemien välisiä yhteyksiä ja yhteistyösuhteita yleiseurooppalaisen lahjakkuus- ja valmiusreservin pohjalta ja edistää näin aivokiertoa ja koota yhteen vakiintunutta ja uutta huippuosaamista;

- c a a) noudatetaan sisäänrakennettuun kaksikäyttöisyyteen perustuvaa lähestymistapaa erityisissä ehdotuspyynnöissä, joiden kohteena ovat yksinomaan kaksikäyttöteknologiat; kaksikäyttöisyyttä voidaan tukea myös avoimissa ehdotuspyynnöissä;
- c b) ylläpidetään tutkimuksen turvallisuutta ennakoimalla ja hallitsemalla riskejä, kuten kriittisen teknologian, tulosten ja tietämyksen ei-toivottua siirtoa, haitallista vaikutusta tutkimukseen sekä eettisten normien tai integriteetin loukkauksia;
- c c) varmistetaan hallinnon yksinkertaistaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen hakijoiden ja rahoituksen saajien eduksi;
- c c a) varmistetaan, että ehdotukset arvioidaan ammattimaisesti pätevän, avoimen ja puolueettoman arvioinnin perusteella siten, että turvataan arviointijärjestelmän tiukat vaatimukset ja laatu sekä varmistetaan tehokkuus ja käytännöllisyys;
- c d) tuetaan kaikkien tutkimuksen ja innovoinnin sidosryhmien yhtäläisten mahdollisuuksien edistämistä unionissa;
- c e) varmistetaan sukupuolten tasa-arvon toteutuminen oletusarvoisesti, mukaan lukien sukupuoliulottuvuuden sisällyttäminen tutkimus- ja innovointisisältöön tutkimussyklin kaikissa vaiheissa;
- c f) varmistetaan pilarien ja niiden osa-alueiden väliset strategiset synergiat;
- c g) huolehditaan toteuttamisesta synergiassa muiden unionin ohjelmien ja tarvittaessa kansallisten ja alueellisten ohjelmien kanssa hallinnon yksinkertaistamisen varmistamiseksi;
- c h) helpotetaan kaikentyyppisten sidosryhmien, erityisesti uusien tulokkaiden ja uusien kohderyhmien, osallistumista ohjelmaan erityisesti kansallisten yhteyspisteiden kautta, jotka voivat olla vuorovaikutuksessa muiden unionin ohjelmien asiaankuuluvien tukirakenteiden kanssa.

[6 artikla

Talousarvio

1. Ohjelman ohjeelliset rahoituspuitteet 1 päivän tammikuuta 2028 ja 31 päivän joulukuuta 2034 väliselle ajalle ovat 175 002 000 000 euroa käypinä hintoina.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun määrän ohjeellinen jakautuminen 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetun erityisohjelman osalta on seuraava:
- a) 44 079 000 000 euroa pilariin I ”Huipputason tiede”, josta 2 600 000 000 euroa yhteisen tutkimuskeskuksen (JRC) muihin kuin ydinalan suoriin toimiin;
 - b) 75 876 000 000 euroa pilariin II ”Kilpailukyky ja yhteiskunta”, josta
 - i. 68 270 000 000 osa-alueeseen ”Kilpailukyky”, josta
 - 25 331 000 000 euroa Euroopan kilpailukykyrahaston IV lukuun ”Puhdas siirtymä ja teollisuuden vähähiilistäminen” kuuluviin yhteistoiminnallisiin tutkimus- ja innovaatiotoimiin;
 - 19 650 000 000 euroa Euroopan kilpailukykyrahaston V lukuun ”Terveys, bioteknologia, maatalous ja biotalous” kuuluviin yhteistoiminnallisiin tutkimus- ja innovaatiotoimiin;
 - 16 854 000 000 euroa Euroopan kilpailukykyrahaston VI lukuun ”Digitaalinen johtajuus” kuuluviin yhteistoiminnallisiin tutkimus- ja innovaatiotoimiin;
 - 6 435 000 000 euroa Euroopan kilpailukykyrahaston VII lukuun ”Resilienssi ja turvallisuus, puolustusteollisuus ja avaruustoiminta” kuuluviin yhteistoiminnallisiin tutkimus- ja innovaatiotoimiin;
 - ii. 7 606 000 000 euroa osa-alueeseen ”Yhteiskunta”;
 - c) 38 785 000 000 pilariin III ”Innovointi”;
 - d) 16 262 000 000 euroa pilariin IV ”Eurooppalainen tutkimusalue”, josta 5 387 000 000 euroa osallistumispohjan laajentamiseen ja huippuosaamisen levittämiseen.

3. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettua määrää ja 7 artiklassa tarkoitettuja lisävarojen määriä voidaan käyttää myös ohjelman täytäntöönpanoa koskevaan tekniseen ja hallinnolliseen apuun, kuten valmistelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoimiin, tietotekniikkajärjestelmiin ja -alustoihin, tiedotus- ja viestintätoimiin, mukaan lukien unionin poliittisia painopisteitä koskeva ulkoinen tiedotustoiminta, sekä kaikkiin muihin tekniseen ja hallinnolliseen apuun tai henkilöstöön liittyviin menoihin, joita komissiolle aiheutuu ohjelman hallinnoinnista.
4. Unionin talousarvioon voidaan välttämättömien menojen kattamiseksi ja sellaisten toimien hallinnoimiseksi, joita ei ole saatettu päätökseen ohjelman loppuun mennessä, sisällyttää määrärahoja myös vuoden 2034 jälkeen, jos se on tarpeen sellaisten toimien hallinnoinnin mahdollistamiseksi, joita ei ole saatu päätökseen viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2034.
5. Useamman kuin yhden varainhoitovuoden aikana toteutettavia toimia koskevat talousarviositoumukset voidaan jakaa usealle vuodelle vuotuisiksi eriksi.]

7 artikla

Lisävarat

1. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet, elimet ja virastot, kolmannet maat, kansainväliset järjestöt, kansainväliset rahoituslaitokset tai muut kolmannet osapuolet voivat suorittaa lisärahoitusosuuksia tai osoittaa ylimääräisiä muita kuin rahallisia panoksia ohjelmaan. Lisärahoitusosuudet ovat asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 21 artiklan 2 kohdan a, d tai e alakohdassa tai 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja.

2. Jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa myönnettyjä varoja voidaan niiden pyynnöstä asettaa ohjelman käyttöön. Komissio käyttää kyseisiä varoja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan a tai c alakohdan mukaisesti suoraan tai välillisesti. Niillä täydennetään tämän asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua määrää. Kyseisiä varoja käytetään asianomaisen jäsenvaltion hyväksi. Jos komissio ei ole tehnyt ohjelman käyttöön tällä tavoin asetettujen lisämäärien osalta oikeudellista sitoumusta suoran tai välillisen hallinnoinnin puitteissa, vastaavat sitomattomat määrät voidaan asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä siirtää takaisin yhteen tai useampaan rahoituslähteenä olevaan ohjelmaan.

8 artikla

Vaihtoehtoinen, yhdistetty ja kumulatiivinen rahoitus

1. Ohjelma pannaan täytäntöön synergiaa muiden unionin ohjelmien kanssa. Toimi, joka on saanut unionin rahoitusta jostakin toisesta ohjelmasta, voi saada rahoitusta myös tästä ohjelmasta. Tällöin kustakin unionin ohjelmasta myönnettyyn rahoitusosuuteen sovelletaan asianomaisen ohjelman sääntöjä tai vaihtoehtoisesti voidaan soveltaa samoja sääntöjä kaikkiin rahoitusosuuksiin, jolloin voidaan tehdä vain yksi oikeudellinen sitoumus. Jos unionin rahoitusosuus perustuu avustuskelpoisiin kustannuksiin, unionin talousarviosta myönnettävä kumulatiivinen tuki ei saa ylittää toimen avustuskelpoisia kokonaiskustannuksia, ja se voidaan laskea määräsuhteen mukaisesti tukiehtoja koskevissa asiakirjoissa vahvistetulla tavalla.

2. Ohjelman mukaiset ratkaisu- ja myöntämismenettelyt voidaan toteuttaa suoraan tai välillisesti hallinnoiden yhdessä jäsenvaltioiden, unionin toimielinten, elinten ja virastojen, kolmansien maiden, kansainvälisten järjestöjen, kansainvälisten rahoituslaitosten tai muiden kolmansien osapuolten kanssa edellyttäen, että varmistetaan unionin taloudellisten etujen suojaaminen. Tällaisiin menettelyihin sovelletaan samoja sääntöjä, ja niiden pohjalta tehdään samanlaiset oikeudelliset sitoumukset. Tätä varten yhteiseen ratkaisumenettelyyn tai myöntämismenettelyyn osallistuvat kumppanit voivat asettaa varoja ohjelman käyttöön tämän asetuksen 7 artiklan mukaisesti tai kumppaneille voidaan tarvittaessa antaa tehtäväksi ratkaisumenettelyn tai myöntämismenettelyn toteuttaminen asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti. Yhteisissä ratkaisu- tai myöntämismenettelyissä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 153 artiklan 3 kohdassa tarkoitettussa arviointikomiteassa voi olla jäseniä, jotka ovat kumppaneiden edustajia kyseisessä menettelyssä.
3. Huippuosaamismerkki voidaan myöntää ehdotuksille, jotka perustuvat työohjelmassa määriteltyihin ehdotuspyyntöihin ja jotka täyttävät seuraavat ehdot:
 - a) ne on arvioitu ohjelmaan perustuvan ehdotuspyynnön yhteydessä; ja
 - b) ne täyttävät kyseisessä ehdotuspyynnössä esitetyt laatua koskevat vähimmäisvaatimukset; ja
 - c) niitä ei ole rahoitettu kyseisen ehdotuspyynnön perusteella yksinomaan talousarviorajoitteiden takia.
4. Toimet, joille on myönnetty merkki, voidaan rahoittaa muulla unionin rahoituksella tai jäsenvaltioiden toimesta.

Ohjelmaan assosioituneet kolmannet maat

1. Ohjelma voidaan avata seuraavien kolmansien maiden täydelle tai osittaiselle assosioitumiselle noudattaen 3 artiklassa vahvistettuja tavoitteita, joita sovelletaan seuraaviin:
 - a) Euroopan vapaakauppaliiton jäsenet, jotka ovat Euroopan talousalueen jäseniä, Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti, sekä Euroopan pienvaltiot (Andorra, Monaco, San Marino ja Vatikaanivaltio) asianomaisissa sopimuksissa vahvistettujen edellytysten mukaisesti;
 - b) unioniin liittymässä olevat maat, ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokasmaat niitä koskevissa puitesopimuksissa, pöytäkirjoissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja yleisten ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettujen erityisten edellytysten mukaisesti;
 - c) Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat maat niitä koskevissa puitesopimuksissa, pöytäkirjoissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja yleisten ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettujen erityisten edellytysten mukaisesti;
 - d) muut kolmannet maat kunkin kolmannen maan osallistumisesta johonkin unionin ohjelmaan tehdyssä erityisessä kansainvälisessä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa ohjelmaan osallistumista koskevissa sopimuksissa
 - a) varmistetaan oikeudenmukainen tasapaino ohjelmaan osallistuvan kolmannen maan maksamien rahoitusosuuksien ja sen saamien hyötyjen välillä;

- b) vahvistetaan ohjelmaan osallistumisen edellytykset, mukaan lukien ohjelmaa ja sen yleisiä hallintokustannuksia koskevien, toiminnallisesta rahoitusosuudesta ja osallistumismaksusta koostuvien rahoitusosuuksien laskentatapa;
 - c) ei siirretä kolmannelle maalle ohjelmaa koskevaa päätösvaltaa;
 - d) taataan unionin oikeus varmistaa varainhoidon moitteettomuus ja suojata taloudellisia etujaan;
 - e) varmistetaan tarvittaessa turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyvien unionin etujen suojaaminen.
3. Edellä olevaa 2 kohdan d alakohtaa sovellettaessa kolmannen maan on myönnettävä asetuksissa (EU, Euratom) 2024/2509 ja (EU, Euratom) N:o 883/2013 edellytetyt tarvittavat oikeudet ja pääsyvaltuudet ja varmistettava, että päätökset, joissa määrätään maksuvelvollisuus muulle kuin valtiolle SEUT 299 artiklassa tarkoitettulla tavalla, sekä Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiot ja määräykset ovat täytäntöönpanokelpoisia.
4. Sovellettaessa 1 kohdan d alakohtaa on täysi tai osittainen assosioituminen muiden kolmansien maiden tapauksessa mahdollista vain, jos ne täyttävät kaikki seuraavat kriteerit:
- a) hyvät tiede-, teknologia- ja innovointivalmiudet;
 - b) demokraattisten instituutioiden tukema sitoutuminen sääntöihin perustuvaan avoimeen markkinatalouteen, mukaan lukien teollis- ja tekijänoikeuksien oikeudenmukainen ja tasapuolinen kohtelu sekä ihmisoikeuksien kunnioittaminen;
 - c) kansalaisten taloudellisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin parantamiseen tähtäävien politiikkojen aktiivinen edistäminen.

5. Ohjelmaan assosioitumisen laajuudessa otetaan kunkin kolmannen maan osalta huomioon ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja asiaankuuluvan unionin ja kansainvälisen oikeuden noudattaminen ja analyysi riskeistä, erityisesti silloin kun ne todennäköisesti vaikuttavat yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen unionissa asiaankuuluvilla politiikan aloilla, mukaan lukien taloudellinen turvallisuus ja tutkimuksen turvallisuus, sekä hyödyt ja laajempi tavoite edistää unionin talouskasvua ja kilpailukykyä innovoinnin kautta. Näin ollen kolmannet maat, lukuun ottamatta ETA:n jäsenmaita, unioniin liittyviä maita, ehdokasmaita ja mahdollisia ehdokasmaita, voidaan jättää ohjelman osien ulkopuolelle tämän asetuksen tai itse assosiaatiosopimuksen mukaisesti.
6. Assosiaatiosopimuksessa, jossa vahvistetaan ohjelmaan osallistumisen edellytykset, määrätään mahdollisuuksien mukaan unioniin sijoittautuneiden oikeussubjektien vastavuoroisesta osallistumisesta ohjelmaan assosioituneiden kolmansien maiden vastaaviin ohjelmiin kyseisissä ohjelmissa määriteltyjen edellytysten mukaisesti.
7. Edellä olevan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetuissa rahoitusosuuden suuruuden määrittävissä ehdoissa varmistetaan, että mahdollinen merkittävä epätasapaino suhteessa määrään, jonka assosioituneeseen maahan sijoittautuneet yhteisöt saavat ohjelmaan osallistumisen kautta, oikaistaan säännöllisesti ja automaattisesti ottaen huomioon kustannukset ohjelman hallinnoinnissa, täytäntöönpanossa ja toiminnassa. Rahoitusosuuksien määrittämisessä otetaan huomioon se, missä määrin ohjelmaan assosioituneiden kolmansien maiden oikeussubjektit osallistuvat ohjelman kuhunkin osaan.
- 7 a. Komissio toimittaa vuotuisessa talousarviomenettelyssä toimitettujen tietojen mukaisesti ohjelmakomitealle tiedot ohjelmaan assosioituneiden kolmansien maiden rahoitusosuuksista ja niiden määrittämisestä ohjelman eri osa-alueisiin.

Unionin rahoituksen toteutus ja muodot

1. Ohjelman toteutuksessa käytetään asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisesti joko suoraa hallinnointia tai välillistä hallinnointia kyseisen asetuksen 62 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen elinten kanssa.
2. Unionin rahoitusta voidaan myöntää missä tahansa muodossa ratkaisu- ja myöntämismenettelyjen avulla asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisesti, erityisesti avustusten, palkintojen, hankintojen, muiden kuin taloudellisten lahjoitusten ja rahoitusvälineiden muodossa. Avustukset ovat ohjelman pääasiallinen tukimuoto.
3. [Jos unionin tukea myönnetään talousarviotakuun tai rahoitusvälineen muodossa, myös silloin, kun siihen yhdistetään rahoitusta yhdistävässä toimessa tukea, jota ei makseta takaisin, tällainen tuki myönnetään yksinomaan Euroopan kilpailukykyrahaston InvestEU-välineen kautta ja se toteutetaan sovellettavien Euroopan kilpailukykyrahaston InvestEU-välineen sääntöjen mukaisesti tätä tarkoitusta varten tehdyillä rahoitusosuus- tai takuusopimuksilla, lukuun ottamatta Euroopan innovaationeuvoston rahaston rahoitusvälineitä. Jos ohjelmassa hyödynnetään Euroopan kilpailukykyrahaston InvestEU-välinettä, siinä säädetään talousarviotakuuta ja rahoitusvälineiden rahoittamista varten varattavista varoista, myös siinä tapauksessa, että niihin yhdistetään rahoitusta yhdistävässä toimessa tukea, jota ei makseta takaisin.]
4. Jos unionin rahoitusta myönnetään avustuksen muodossa, rahoitusta voidaan myöntää tarvittaessa kustannuksiin perustumattomana rahoituksena tai yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen, erityisesti kertakorvausten ja henkilöstöyksikkökustannusten muodossa asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisesti. Rahoitusta voidaan myöntää todellisten avustuskelpoisten kustannusten korvaamiseen toimen erityispiirteiden tai tavoitteiden perusteella. Jos on tarpeen ottaa käyttöön muita rahoituslähteitä, mukaan lukien yhteisinvestoinnit kansallisten varojen kanssa valtiontukisääntöjä noudattaen, rahoitus myönnetään todellisten tukikelpoisten kustannusten korvaamisen tai yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen muodossa.

5. Sovellettaessa asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 153 artiklan 3 kohtaa arviointikomitea koostuu riippumattomista ulkopuolisista asiantuntijoista joko kokonaan tai asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa osittain. Koordinointi- ja tukitoimien tapauksessa arviointikomitea voi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa koostua kokonaan varainhoitoasetuksen 153 artiklassa tarkoitettujen unionin toimielinten tai elinten edustajista.

11 artikla

Eurooppalaiset kumppanuudet

1. Silloin, kun se on tarpeen 3 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, tämän asetuksen mukaiset toimet voidaan toteuttaa avoimella tavalla eurooppalaisten kumppanuuksien kautta. Tällaisia kumppanuuksia perustetaan ainoastaan tapauksissa, joissa haluttuja tavoitteita ei voida saavuttaa pelkästään unionin toimilla ja joissa tarvitaan tehostettua yhteistyötä unionin ja muiden kumppaneiden, myös kansallisten, alueellisten ja/tai yksityisten toimijoiden, välillä. Eurooppalaisten kumppanuuksien alat määritellään neuvostossa annettujen tai tarvittaessa sen neuvoa-antavien elinten antamien ohjeiden perusteella. On varmistettava johdonmukaisuus ja pyrittävä tarvittaessa luomaan synergiaa muiden unionin ohjelmien, erityisesti Euroopan kilpailukykyrahaston, kanssa.
- 1 a. Eurooppalaisten kumppanuuksien edellytyksenä on, että
- a) ne perustuvat yhteisymmärryspöytäkirjaan ja, jos rahoitusosuuksia saadaan muilta kumppaneilta kuin unionilta, niitä täydennetään unionin ja kumppaneiden välisellä sopimusjärjestelyllä. Nämä kumppanuudet pannaan täytäntöön Horisontti Eurooppa -puiteohjelman ja/tai Euroopan kilpailukykyrahaston asiaankuuluvien työohjelmien toimilla; tai

- b) asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa siirretään talousarvion toteuttamistehtäviä yhdestä tai useammasta unionin rahoitusohjelmasta SEUT 185 tai 187 artiklan nojalla perustetuille elimille asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti. SEUT 187 artiklan mukaiset elimet perustetaan yhdellä perustamissädöksellä, jolla varmistetaan yhdenmukaiset säännöt. SEUT 185 artiklan mukaiset kumppanuudet perustetaan erillisillä säädöksillä.

2. Yhteisymmärryspöytäkirjassa, jota on täydennetty sopimusjärjestelyllä, jos rahoitusosuuksia saadaan muilta kumppaneilta kuin unionilta, tai perustamissädöksessä määrätään kunkin kumppanuuden osalta

- a) saavutettavat tavoitteet ja välitavoitteet;
- a) saavutettavat tulokset, joiden on oltava selkeitä, mitattavia ja aikasidonnaisia;
- b) yhtenäiset raportointi- ja seurantavaatimukset, mukaan lukien keskeiset suorituskyy- ja vaikutusindikaattorit;
- c) asiaan liittyvät rahoitus- ja/tai luontoissuoritukset kaikilta kumppaneilta;
- d) hallintojärjestelyt, joihin kuuluu mekanismi, jonka avulla kaikki kumppanit voivat keskustella ja sopia kumppanuuksien ohjelmista ja toimista, mukaan lukien määräykset, joilla varmistetaan niiden äänioikeudet ja asianmukainen edustus;
- d a) kumppaneiden välillä sovittu strateginen tutkimus- ja innovointiohjelma, jossa esitetään yksityiskohtaisesti temaattiset painopisteet ja odotetut tieteelliset ja sosioekonomiset vaikutukset sekä etenemissuunnitelma suunnitelluille toimille ja välitavoitteille kumppanuuden koko keston ajan. Kun kumppanuuksissa kehitetään markkinoille saattamista koskevia toimia ja väyliä, strategiseen tutkimus- ja innovointiohjelmaan on sisällytettävä kumppanien kesken sovittu käyttöönottosuunnitelma.

- 3 a. Edellä olevan 1 a kohdan a alakohdan mukaisesti perustettujen eurooppalaisten kumppanuuksien osalta unionin tuki myönnetään rahoitusosuuksina toimiin, jotka toteutetaan Horisontti Eurooppa -puiteohjelman tutkimus- ja innovointitoimien puitteissa. Näiden rahoitusosuuksien tarkoituksena on vivuttaa muiden kumppaneiden enimmäisrahoitusosuutta. Muilla unionin ohjelmilla voidaan edistää muita toimia, kuten Euroopan kilpailukykyrahastolla käyttöönottoja.
- 3 a a. Edellä olevan 1 a kohdan b alakohdan mukaisesti perustettujen eurooppalaisten kumppanuuksien osalta unioni myöntää Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta rahoitusosuuden tutkimus- ja innovointitoimiin. Muilla unionin ohjelmilla voidaan edistää muita toimia, kuten Euroopan kilpailukykyrahastolla käyttöönottoja. Unionin ja muiden kumppaneiden kuin unionin kokonaisrahoitusosuuden on oltava yhtä suuri. SEUT 187 artiklan mukaisia yhteisyrityksiä koskevassa perussäädöksessä ja asiaankuuluvassa SEUT 185 artiklan mukaisia aloitteita koskevassa perustamissäädöksessä vahvistetaan yksityiskohtaiset säännöt kaikkien kumppanien rahoitusosuudesta.
- 3 b. Muiden kumppaneiden kuin unionin rahoitusosuudet voidaan suorittaa seuraavissa muodoissa:
- a) rahoitusosuudet aloitteen toiminta- ja hallintotalousarvioon, mukaan lukien jäsenvaltioiden rahoitus asianomaiseen jäsenvaltioon sijoittautuneille osallistujille aloitteen mukaisissa toimissa;
 - b) luontoissuoritukset oman hankkeeseen osallistumisen kustannusten rahoittamiseksi aloitteen puitteissa.
- 3 b a. Asianomaisten unionin viranomaisten, jotka myöntävät rahoitusta, tai muiden elinten, joille on annettu tehtäväksi talousarvion toteuttaminen, on hallinnoitava yhtenäisiä myöntämismenettelyjä, joihin sisältyvät ehdotuspyyntö-, arviointi-, valinta- ja seurantamenettelyt, ja varmistettava yksinkertaisuus ja avoimuus. Jäsenvaltiot vastaavat rahoitusosuuksistaan sovellettavien kansallisten sääntöjensä ja menettelyjensä mukaisesti varmistaen yksinkertaistamisen ja yhdenmukaisen täytäntöönpanon.

5. Eurooppalainen kumppanuus

- a) yksilöidään ja siitä sovitaan tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja tarvittaessa yksityistä sektoria kuullen;
- b) perustetaan sellaisten haasteiden ratkaisemiseksi, jotka edellyttävät resurssien kriittistä massaa ja yhtenäistä ja koordinoitua lähestymistapaa niin ohjelmasuunnittelun kuin täytäntöönpanon osalta eri toimijoiden välillä;
- b a) perustetaan ainoastaan tapauksissa, joissa pelkillä unionin toimilla tai muilla ohjelman mukaisilla tukimuodoilla ei voida saavuttaa haluttuja tavoitteita;
- c) mukautuu unionin strategiaan painopisteisiin ja avustaa sellaisten unionin keskeisten politiikkojen ja poliittisten aloitteiden täytäntöönpanossa, jotka täydentävät jäsenvaltioiden politiikkoja ja aloitteita;
- d) valitaan läpinäkyvässä, avoimessa ja kilpailuun perustuvassa prosessissa määrällisesti ilmaistavien elinkaarikriteerien ja vahvan portfoliolähestymistavan pohjalta, mikä johtaa johdonmukaiseen ja täydentävään rajattuun joukkoon eurooppalaisia kumppanuuksia;
- e) perustuu kaikkien kumppaneiden ennakolta antamiin ohjeellisiin pitkäaikaisiin sitoumuksiin ja myöhemmin virallisiin sitoumuksiin rahoittaa tai tarvittaessa osaltaan tukea luontoissuorituksin eurooppalaisen kumppanuuden resursseja tavalla, joka edistää täytäntöönpanon yhdenmukaistamista ja standardisointia;
- e a) varmistaa jatkuvan avoimuuden kaikenlaisille ja kaikenkokoisille kumppaneille koko arvoketjussa ja kaikilla tieteenaloilla;
- f) edellyttää selkeää elinkaariajattelua, mukaan lukien ennakkosuunnitelma aloitteen täytäntöönpanoa varten ja strategia unionin rahoituksen lopettamiseksi asteittain;
- f a) pyrkii synergioihin muiden unionin rahoitusvälineiden, erityisesti kilpailukykyrahaston, kanssa, jotta vältetään päällekkäisyyksiä ja sen sijaan varmistetaan lisäarvo ja maksimoidaan vaikutukset.

- 5 a. Eurooppalaisiin kumppanuuksiin osoitetaan enintään [X %] pilarin II määrärahoista.
7. Kaikkien muiden kumppaneiden kuin unionin on asetettava julkisesti saataville tiedot kumppanuuden rakenteesta, jäsenyydestä ja kumppanuuden puitteissa kehitetyistä toiminnoista. Edunvalvontaorganisaatioiden ja -järjestöjen kanssa tehtyjen kumppanuuksien tapauksessa tähän on sisällyttävä tavanomaiset tiedot niiden jäsenyydestä.

II luku

Huipputason tiede

12 artikla

Euroopan tutkimusneuvosto

1. Euroopan tutkimusneuvosto tarjoaa yksinomaan huippuosaamisen kriteereihin perustuvan kilpailun perusteella houkuttelevaa ja joustavaa rahoitusta, jonka ansiosta kyvykkäät ja luovat yksittäiset tutkijat, etenkin uransa alkuvaiheessa olevat tutkijat, ja heidän tutkimusryhmänsä voivat kansallisuudestaan ja lähtömaastaan riippumatta viedä eteenpäin kaikkein lupaavimpia tutkimuslinjoja tieteen eturintamassa.
2. Euroopan tutkimusneuvosto houkuttelee kyvykkäimpiä tutkijoita kaikkialta maailmasta ja auttaa siten osaltaan luomaan unionille maailman eturivin asemaa tutkimuksessa ja innovoinnissa.

13 artikla

Marie Skłodowska-Curie -toimet

1. Marie Skłodowska-Curie -toimilla edistetään ja tuetaan tutkijanuraa kaikissa vaiheissa painottaen erityisesti uransa alkuvaiheessa olevia tutkijoita, taitojen kehittämistä ja eri puolilta maailmaa tulevien tutkijoiden liikkuvuutta sekä tarjotaan vaihtomahdollisuuksia tutkimushenkilöstölle turvallisuuskohdat huomioon ottaen. Marie Skłodowska-Curie -toimilla edistetään alhaalta ylöspäin suuntautuvaa huippuosaamista tutkimuksessa, houkutellaan huippututkijoita ja kannustetaan heitä jäämään ja tuetaan kestäviä ja houkuttelevia tutkijanuria unionissa, jotta voidaan parantaa unionin tieteellistä huippuosaamista, mikä osaltaan edistää kilpailukykyä tutkimuksessa ja innovoinnissa.

2. Marie Skłodowska-Curie -toimista rahoitetaan huipputason tohtorinkoulutusverkostoja, tohtorintutkimuksen jälkeisiä apurahoja, tutkimus- ja innovointialan henkilöstövaihtoa ja tukimekanismeja, joilla edistetään kestäviä uria lupaavimpien kykyjen houkuttelemiseksi ja säilyttämiseksi. Erityisesti keskitytään kansainväliseen, toimialojen väliseen ja tieteidenväliseen yhteistyöhön sekä tiedetiedotukseen. Rahoituksella tuetaan huippututkimusta ja keskitytään tutkimuskykyjen kehittämiseen kohdennetulla tuella uransa alkuvaiheessa oleville tutkijoille. Se auttaa osaltaan vakiinnuttamaan unionin asemaa eturivin kohteena eurooppalaisille ja ulkomaisille tutkijoille.

14 artikla

Yhteinen tutkimuskeskus

1. Yhteinen tutkimuskeskus (JRC) tarjoaa riippumatonta, näyttöön perustuvaa osaamista ja tiedettä unionin politiikkojen ja tapauksen mukaan jäsenvaltioiden tueksi ja pyrkii vaikuttamaan myönteisesti yhteiskuntaan. Tämä toteutetaan JRC:n suorina toimina ja siten, että JRC osallistuu epäsuoriin toimiin. Tämän asetuksen II osaston II lukua ei sovelleta suoriin toimiin. [Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 21 artiklan 3 kohdassa säädetään, JRC voi käyttää uudelleen JRC:n tutkimustoiminnasta (esimerkiksi patenteista ja lisensseistä) saatavia tuloja tai määriä.]

III luku

Kilpailukyky ja yhteiskunta

15 artikla

Yhteistoiminnallinen tutkimus ja innovointi

1. Yhteistoiminnallisella tutkimuksella ja innovoinnilla tuetaan huipputason kansainvälisen tutkimus- ja innovointitoiminnan luomista kokoamalla yhteen toimijoita eri aloilta ja tieteenaloilta, myös yhteiskuntatieteistä ja humanistisista tieteistä, jotta voidaan tukea korkealaatuisten tulosten löytämistä, kehittämistä ja nopeaa levittämistä unionin strategisten painopisteiden ja arvojen edistämiseksi.

2. Yhteistoiminnalliset tutkimus- ja innovointitoimet on toteutettava tasapainoisesti alempien ja korkeampien teknologisen valmiuden tasojen välillä siten, että ne kattavat koko tutkimuksen ja innovoinnin arvoketjun ja täydentävät kilpailukykyrahaston toimia.
- 2 a. Yhteistoiminnallisissa tutkimus- ja innovointitoimissa on varmistettava tasapainoinen lähestymistapa alhaalta ylöspäin suuntautuvien toimien ja strategisilla aloilla ennalta määriteltyjen aiheiden välillä, jotta voidaan samanaikaisesti edistää luovuutta ja ohjata tutkimusta ja innovointia. Aiheiden kuvausten on oltava yksinkertaisia, ja niissä on ilmaistava selkeästi odotetut tulokset ja vaikutukset välttämällä liian yksityiskohtaisia tietoja tietyistä menetelmistä, mikä edistää avointa ja kilpailukykyistä prosessia ja antaa hakijoille enemmän vapautta määrittellä reittinsä asiaankuuluvien tutkimus- ja innovointitavoitteiden saavuttamiseksi.
3. Pilarin II kilpailukykyä koskevan osa-alueen puitteissa tällä ohjelmalla tuetaan kilpailukykyrahaston politiikkaikkunoiden yhteistoiminnallisia tutkimus- ja innovointitoimia, joilla pyritään vahvistamaan unionin kilpailukykyä (Euroopan kilpailukykyrahastoa koskevan asetuksen (EU) XXX IV–VII luku).
- 3 a. Komissio toteuttaa pilarin II kilpailukykyä koskevaan osa-alueeseen kuuluvat yhteistoiminnalliset tutkimus- ja innovointitoimet 15 artiklan 1 a kohdan mukaisesti hyväksytyjen työohjelmien erityisessä osassa [Euroopan kilpailukykyrahasto].
4. Pilarin II yhteiskuntaa koskevan osa-alueen puitteissa tällä ohjelmalla tuetaan yhteistoiminnallisia tutkimus- ja innovointitoimia, jotka eivät kuulu kilpailukykyä koskevaan osa-alueeseen ja joiden tavoitteena on tuottaa innovatiivisia ratkaisuja ja vahvistaa näyttöpohjaa, jotta yhteiskunta voi muuttua unionin tavoitteiden ja arvojen, kuten oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksien, mukaisesti.
- 4 a. Komissio toteuttaa pilarin II yhteiskuntaa koskevaan osa-alueeseen kuuluvat yhteistoiminnalliset tutkimus- ja innovointitoimet 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti hyväksytyissä työohjelmissa [SP10].

- 4 b. Kilpailukykyä ja yhteiskuntaa koskevia osa-alueita on kehitettävä johdonmukaisella tavalla, jotta voidaan varmistaa tutkimus- ja innovointiympäristön keskinäinen vahvistaminen ja saumaton kattavuus vahvan ja selviytymiskykyisen unionin luomiseksi.
6. Tämän ohjelman pilarista II tuetaan asetuksen (EU) 2021/695 8 artiklan nojalla perustettujen EU:n missioiden tutkimus- ja innovointiosuutta vuoteen 2030 saakka. Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan kuuluvaa uusi eurooppalainen Bauhaus -välinettä koskevien tutkimus- ja innovointitoimien tukemista täydennetään toimilla, jotka on tarkoitus ottaa käyttöön muissa unionin ohjelmissa.

IV luku

Innovointi

16 artikla

Euroopan innovaationeuvosto (EIC)

1. Euroopan innovaationeuvosto (EIC) kartoittaa, kehittää ja skaalaa syväteknologian innovaatioita ja disruptiivisia innovaatioita. Tukea annetaan silloin, kun syväteknologia-alan suuririskiset startup-yritykset ja scaleup-yritykset eivät ole riittävän kypsiä markkinapohjaisen tuen saamiseksi. Tämä toteutetaan pääasiassa avoimilla alhaalta ylöspäin suuntautuvilla ehdotuspyynnöillä varmistaen samalla, että toimien muodostama portfolio on tasapainoinen eri temaattisten alojen välillä. Tätä täydennetään kohdennetuilla temaattisilla ja ”EIC-haasteet”-aiheisilla ehdotuspyynnöillä aloilla, joihin liittyy mahdollinen strateginen etu, tiiviissä yhteistyössä ja synergiassa Euroopan kilpailukykyrahaston politiikkaikkunoiden kanssa varmistaen keskinäinen täydentävyys ja välttämällä päällekkäisyyksiä erityisesti Euroopan kilpailukykyrahaston InvestEU-välineen kanssa.
2. EIC tarjoaa seuraaventyypistä tukea suuririskisille toimille:
- a) Pathfinder-avustukset suuririskiseen tutkimukseen, erityisesti varhaisvaiheen tutkimukseen, konseptin toimivuuden osoittamiseen ja prototyyppien luomiseen;
 - b) Transition-avustukset tutkimustulosten kaupallisen kehittämisen väylien kehittämiseksi, mukaan lukien spin-off- ja startup-yritysten perustaminen;

- c) Accelerator-sekarahoitus ja pelkkä investointituki yksittäisille yrityksille, jotta ne voivat kehittää ja saattaa markkinoille innovaatioitaan;
- d) hankintojen tekijöille tarjottavat kannustimet testata ja hankkia ensimmäisinä asiakkaina syväteknologian innovaatioita ja disruptiivisia innovaatioita;
- e) yritystoiminnan vauhdittamispalvelut, joilla täydennetään EIC:n tarjoamalla asetuksen EU XXX [Euroopan kilpailukykyrahasto] III luvussa tarkoitetun hankeneuvonnan ohella ja sen kanssa koordinoiden pääsy syväteknologian alan asiantuntemukseen, tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurien käyttöön, valmennukseen ja mentorointiin, verkostoitumiseen sekä mahdollisuuksiin kumppanien löytämiseksi sijoittajien, hankintojen tekijöiden, yritysten ja muiden innovaatiokumppaneiden kanssa.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitetut tukimuodot yhdistetään joustavasti EIC:n ohjelmapäälliköiden kehittämiin ja valvomiin EIC-haasteisiin. EIC-haasteet pannaan täytäntöön käyttäen portfoliolähestymistapaa, jossa toimet valitaan niiden täydentävyyden perusteella, jotta niissä voidaan saavuttaa määritellyt tavoitteet ja olla vuorovaikutuksessa keskenään. Tämä tapahtuu EIC:n ohjelmapäälliköiden valvonnassa ja tarvittaessa riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden neuvonnassa, jotta voidaan omaksua ketterä lähestymistapa, joka reagoi teknologian ja politiikan nopeaan kehitykseen ja jolla on valtuudet suunnata uudelleen tai lopettaa tehottomia hankkeita, mukaan lukien vaiheittainen rahoitus, varmistaa nopea siirtyminen välineiden välillä ja helpottaa yhteyksiä loppukäyttäjiin ja asiakkaisiin. Ohjelmakomitealle ilmoitetaan tällaisissa tapauksissa asiasta asianmukaisesti ja oikea-aikaisesti.
4. Kaikki EIC:n investointituki pannaan täytäntöön yhdellä tai useammalla jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustetulla erityisellä investointivälineellä, jäljempänä 'EIC:n rahasto'. EIC:n rahasto strukturoidaan siten, että se voi houkutella muita julkisia tai yksityisiä sijoittajia unionin rahoitusosuuden vipuvaikutuksen lisäämiseksi.

5. EIC voi tukea innovointia kriittisissä syväteknologioissa keskittyen puolustussovelluksiin ja koordinoiden tiiviisti Euroopan kilpailukykyrahaston politiikkaikkunan ”Resilienssi ja turvallisuus, puolustusteollisuus ja avaruustoiminta” kanssa. Näissä tapauksissa sovelletaan asetuksen (EU) XXX [Euroopan kilpailukykyrahasto] 50 ja 51 artiklaa. Tällaiseen tukeen sovelletaan erityisiä ehdotuspyyntöjä, ja se saa olla enintään [X prosenttia] pilarin III kokonaisbudjetista. Sen lisäksi, mitä 3 kohdassa säädetään, puolustussovelluksiin keskittyvissä EIC-haasteissa on noudatettava Euroopan kilpailukykyrahaston politiikkaikkunassa [”Resilienssi ja turvallisuus, puolustusteollisuus ja avaruustoiminta”] vahvistettuja painopisteitä ja otettava ne huomioon portfolioa koskevissa pohdinnoissa. [”Resilienssistä ja turvallisuudesta, puolustusteollisuudesta ja avaruustoiminnasta”] vastaavalle ohjelmakomitean kokoonpanolle tiedotetaan EIC:n puolustussovelluksille antaman tuen täytäntöönpanosta.

17 artikla

Eurooppalaiset innovaatioekosysteemit

1. Ohjelmasta tuetaan strategiaan painopisteisiin liittyviä toimia kilpailukykyisten, vakaiden, verkottuneiden ja ylikansallisten innovaatioekosysteemien luomiseksi ja vahvistamiseksi, kehysedellytysten mahdollistamiseksi ja parantamiseksi sekä Euroopan laajuisen mittakaavan saavuttamiseksi yhteistyössä ja koordinoitusti kansallisten ja alueellisten viranomaisten kanssa. Tällaisten toimien on oltava avoimia kaikille asiaankuuluville sidosryhmille, jotta voidaan hyötyä eri alojen, tieteenalojen ja maiden tiiviistä yhteistyöstä. Innovoinnin edistämiseksi pyritään saamaan aikaan synergioita tämän ohjelman muiden osien kanssa, mukaan lukien vahva yhteistyö muiden toimien ja muiden unionin, kansallisten ja alueellisten ohjelmien kanssa, edistämällä tietämystä, vastavuoroista oppimista, teknologian siirtoa ja markkinoille saattamista sekä auttamalla luomaan dynaamisempi, tiedelähtöinen yrittäjyys- ja liiketoimintaympäristö unionissa.
2. Ohjelmasta tuetaan toimia, muun muassa EIT:n osaamis- ja innovointiyhteistyötä, joilla edistetään osaamiskolmion – korkeakoulutus, tutkimus ja innovointi sekä yritystoiminta – integrointia kaikkialla unionissa.

V luku

Eurooppalainen tutkimusalue

18 artikla

Eurooppalainen tutkimusalue

1. Eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) tavoitteena on luoda unionissa rajattomat tutkimuksen, innovoinnin ja teknologian sisämarkkinat, joilla tutkijat, tieteellinen tietämys ja teknologia liikkuvat vapaasti. Ohjelmalla varmistetaan ERA:n ja Euroopan tutkimus- ja innovaationsopimuksen kaikkien arvojen ja periaatteiden tehokas edistäminen ja suojele. Se edistää unionin, kansallisen ja alueellisen tutkimus- ja innovointipolitiikan yhdenmukaistamista edelleen.

Tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurit

Tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurien rahoituksella edistetään sitä, että unioniin kehittyy vahva, yhtenäinen ja yhteenliitetty maailmanluokan kestävien laitosten ja palvelujen ekosysteemi, mikä perustuu priorisoituihin yleiseurooppalaisiin infrastruktuureihin ja täydentäviin huippuluokan kansallisiin ja alueellisiin valmiuksiin. Tämän ohjelman nojalla käytettävissä olevia unionin rahoitusvälineitä käytetään tarvittaessa synergiassa muiden unionin ohjelmien, erityisesti Euroopan kilpailukykyrahaston, ja muiden rahoituslähteiden kanssa. Ohjelmasta voidaan rahoittaa enintään 20 prosenttia unionin edun kannalta tärkeiden maailmanluokan tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurikapasiteettien rakennuskustannuksista tai merkittävien parannusten kustannuksista tapauksissa, joissa tarvitaan yksittäisten yksityisten tai julkisten toimijoiden kapasiteettia suurempia investointeja. Enintään [X prosenttia] pilarin IV kokonaismäärärahoista käytetään tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurien rakennuskustannuksiin tai merkittävien parannusten kustannuksiin. Kukin tällainen rahoitusosuus saa olla enintään [X prosenttia] pilarin IV kokonaismäärärahoista. Alat, joilla tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurien rakennuskustannuksia tai merkittävien parannusten kustannuksia tuetaan, määritellään neuvostossa annettujen tai tarvittaessa sen neuvoa-antavien elinten antamien ohjeiden perusteella ja Euroopan tutkimusinfrastruktuurien strategiafoorumin (ESFRI) tai muiden teknologiainfrastruktuurien strategisten foorumien työn perusteella.

Osallistumisohjan laajentaminen ja huippuosaamisen levittäminen

1. [”Osallistumisohjaa laajentavia maita” ovat Bulgaria, Kroatia, Latvia, Liettua, Puola, Romania, Slovakia, Tšekki ja Unkari 5 kohdan a ja b alakohdan mukaisten toimien rahoittamiseksi.
2. ”Siirtymävaiheessa olevia maita” ovat Kreikka, Kypros, Malta, Portugali, Slovenia ja Viro 5 kohdan b alakohdan mukaisten toimien rahoittamiseksi.]

3. Euroopan tiede- ja teknologiayhteistyötä (COST) lukuun ottamatta ainoastaan osallistumispohjaa laajentaviin maihin tai siirtymävaiheessa oleviin maihin sijoittautuneet oikeussubjektit voivat toimia koordinaattoreina ohjelman osaan ”Eurooppalaisen tutkimusalueen vahvistaminen” kuuluvalla osa-alueella ”Osallistumispohjan laajentaminen ja huippuosaamisen levittäminen”. Myös SEUT 349 artiklassa määritellyillä syrjäisimmillä alueilla pysyvästi toimivat oikeussubjektit voivat toimia koordinaattoreina kyseisen, tutkimus- ja innovointitoimia syrjäisimmillä alueilla tukevan osa-alueen puitteissa, ja niihin sovelletaan samoja sääntöjä, joita sovelletaan osallistumispohjaa laajentaviin maihin tämän artiklan nojalla, lukuun ottamatta 7 kohtaa.
4. Assosioituneiden maiden osalta oikeussubjektit, jotka kuuluvat indikaattoriperusteisesti määriteltyyn ja työohjelmassa julkaistuun tukikelpoisten maiden luetteloon, ovat täysin kelpoisia koordinaattoreiksi mainitun osa-alueen puitteissa.
5. ”Osallistumispohjan laajentaminen ja huippuosaamisen levittäminen” sisältää seuraavat:
 - a) toimenpiteet valmiuksien kehittämiseksi;
 - b) toimenpiteet, joilla tuetaan – eurooppalaisen tutkimusalueen integrointia ja johtajuutta; – tietämyksen hyödyntämistä; – aivovuodon torjuntaa; – erityisten kansallisten yhteyspisteiden toimia; – Euroopan tiede- ja teknologiayhteistyötä (COST); – osallistumispohjaa laajentavien ja siirtymävaiheessa olevien maiden etenemistä kohti vähittäistä poistumista.
- 5 a. Toimenpiteitä, jotka ovat osoittautuneet hyödyllisiksi laajentamistavoitteiden saavuttamisen kannalta, kuten tiimiyttäminen, ERA-professuurit ja EIC:n Pre-Accelerator-väline, jatketaan ja kehitetään edelleen, ja otetaan käyttöön uusia toimenpiteitä, mukaan lukien toimenpiteet, joilla on tarkoitus edistää osallistumispohjaa laajentavien ja siirtymävaiheessa olevien maiden tutkijoiden osallistumista ERC:n ehdotuspyyntöihin. Nykyisillä ja uusilla toimenpiteillä olisi varmistettava sellaisen johdonmukaisen toimenpidetkokonaisuuden suunnittelu, jolla voidaan tukea osallistumispohjaa laajentavien ja siirtymävaiheessa olevien maiden tutkimus- ja innovointiekosysteemien edistymistä ja kehittymistä.

6. Ohjelman osa-alueella ”Osallistumispohjan laajentaminen ja huipputason levittäminen” autetaan osallistumispohjaa laajentavia ja siirtymävaiheessa olevia maita kehittämään edelleen tutkimus- ja innovointijärjestelmiään, lisäämään osallistumistaan ohjelman kaikkiin osiin ja edistämään laajaa maantieteellistä kattavuutta huipputason yhteistoiminnallisissa hankkeissa. Tähän osa-alueeseen kuuluvilla toimenpiteillä edistetään tutkimuksen ja innovoinnin jatkuvaa ylöspäin tapahtuvaa lähentymistä sen perusteella, millaisia tuloksia osaamispohjaa laajentavat ja siirtymävaiheessa olevat maat ovat saavuttaneet jatkuvassa edistymisessä. Jäsenvaltioiden on toteutettava näiden toimien ohella oikeasuhteisia toimenpiteitä. Tällä osa-alueella helpotetaan myös ohjelmasta rahoitettujen toimien koordinaattoreiden keskinäistä oppimista ja autetaan siirtymävaiheessa olevien maiden oikeussubjekteja jakamaan kokemuksiaan osallistumispohjaa laajentavien maiden koordinaattoreiden hyödyksi.
7. [Vuodesta 2030 alkaen mahdollisuus toimenpiteisiin valmiuksien kehittämiseksi rajataan koskemaan sellaisia osallistumispohjaa laajentavia maita, jotka ovat lisänneet tosiasiallisia menojaan tutkimus- ja kehittämistoiminnan julkisissa investoinneissa viimeisimpänä vuonna, jolta tiedot ovat saatavissa, verrattuna sitä edeltäneeseen vuoteen.]

II osasto

Osallistumista ja tulosten levittämistä koskevat säännöt

I luku

Yleiset säännökset

20 artikla

Euroopan kilpailukykyrahaston säännöt

1. Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, tätä asetusta sovellettaessa sovelletaan [asetuksen EU XXX [Euroopan kilpailukykyrahasto]] [10 artiklan 2 ja 3 kohtaa unionin etuuskohtelusta], 13 artiklaa turvallisuusluokiteltuja tietoja ja arkaluonteisia tietoja koskevien sääntöjen soveltamisesta [ja 20 artiklaa kilpailukykyä edistävistä nopeutetusta ja kohdennetusta toiminnasta].

Tukikelpoisuus

1. Edellä 3 artiklassa säädettyjen yleisten ja erityistavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi vahvistetaan tukikelpoisuusperusteet asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisesti, ja niitä sovelletaan kaikkiin ratkaisu- ja myöntämismenettelyihin ohjelman puitteissa.
- 1 a. Jokainen oikeussubjekti sijoittautumispaikastaan riippumatta, mukaan lukien assosioitumattomien kolmansien maiden oikeussubjektit tai kansainväliset järjestöt, voi osallistua toimiin ohjelman puitteissa edellyttäen, että tässä asetuksessa säädetyt sekä työohjelmassa mahdollisesti esitetyt ehdot täyttyvät.
2. Suoraan ja välillisesti hallinnoitavissa ratkaisu- ja myöntämismenettelyissä yksi tai useampi seuraavista oikeussubjektien luokista voi olla kelpoinen unionin tukeen:
 - a) jäsenvaltioon sijoittautuneet yhteisöt;
 - b) ohjelmaan assosioituneeseen kolmanteen maahan sijoittautuneet yhteisöt;
 - c) ohjelmaan assosioitumattomiin matalan ja keskitulotason kolmansiin maihin tai poikkeuksellisesti muihin ohjelmaan assosioitumattomiin kolmansiin maihin sijoittautuneet yhteisöt, jos kyseinen kolmas maa yksilöidään komission hyväksymässä työohjelmassa;
 - d) yhteisöt, jotka ovat sijoittautuneet assosioitumattomiin maihin, jos tällaisten yhteisöjen rahoitus on olennaista toimen toteuttamisen kannalta ja edistää 3 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamista.

3. Asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta ja jollei työohjelmassa toisin määrätä, oikeussubjektit voivat osallistua avustustoimiin edellyttäen, että ne muodostavat konsortion, jossa rahoituksen saajina on vähintään kolme toisistaan riippumatonta ja seuraavasti eri maihin sijoittautunutta oikeussubjektia:
 - a) ainakin kaksi eri jäsenvaltioihin sijoittautunutta oikeussubjektia; ja
 - b) ainakin yksi johonkin muuhun jäsenvaltioon taikka ohjelmaan assosioituneeseen kolmanteen maahan sijoittautunut oikeussubjekti.
4. Euroopan tutkimusneuvoston tieteen eturintamassa olevat tutkimustoimet, EIC:n toimet, Marie Skłodowska-Curie -toimet ja toimet, joihin kuuluu tai joiden ensisijaisena tavoitteena on esikaupallisen hankinnan tai innovatiivisten ratkaisujen hankinnan toteuttaminen, voi toteuttaa yksi tai useampi oikeussubjekti edellyttäen, että yksi kyseisistä oikeussubjekteista on sijoittautunut jäsenvaltioon tai ohjelmaan assosioituneeseen kolmanteen maahan.
5. Koordinointi- ja tukitoimet voi toteuttaa yksi tai useampi oikeussubjekti, joka voi olla sijoittautunut jäsenvaltioon, ohjelmaan assosioituneeseen kolmanteen maahan tai asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa ohjelmaan assosioitumattomaan kolmanteen maahan.
6. Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 136 artiklan mukaisesti suuririskisiin toimittajiin sovelletaan turvallisuussyistä tukikelpoisuusrajoituksia EU:n lainsäädännön mukaisesti.
7. Kansainvälisten eurooppalaisten tutkimusjärjestöjen ja unionin oikeuden nojalla perustettujen oikeussubjektien katsotaan olevan sijoittautuneita muuhun jäsenvaltioon kuin niihin, joihin muut toimeen osallistuvat oikeussubjektit ovat sijoittautuneet.

8. ERC:n tieteen eturintamassa olevissa tutkimustoimissa, tutkimus- ja koulutustoimissa sekä silloin, kun siitä määrätään työohjelmassa tai ehdotuspyynnössä, kansainvälisten järjestöjen, joiden päätoimipaikka on jossakin jäsenvaltiossa tai ohjelmaan assosioituneessa kolmannessa maassa, katsotaan olevan sijoittautuneita kyseiseen jäsenvaltioon tai ohjelmaan assosioituneeseen kolmanteen maahan. Ohjelman muiden osien osalta muiden kansainvälisten järjestöjen kuin kansainvälisten eurooppalaisten tutkimusjärjestöjen katsotaan olevan sijoittautuneita ohjelmaan assosioitumattomaan kolmanteen maahan, jollei työohjelmassa tai ehdotuspyynnössä toisin määrätä.
9. Sen lisäksi, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 168 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään, 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut ohjelmaan assosioituneet kolmannet maat sekä kansainväliset järjestöt voivat tarvittaessa osallistua asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 168 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädettyihin hankintamekanismeihin ja hyötyä niistä. Jäsenvaltioihin sovellettavia sääntöjä sovelletaan soveltuvin osin osallistuviin ohjelmaan assosioituneisiin kolmansiin maihin ja kansainvälisiin järjestöihin.
10. Ratkaisu- ja myöntämismenettelyissä rahoitusta ei myönnetä seuraaville toimille:
- a) toimet, jotka on kielletty unionin oikeudessa, sovellettavassa kansainvälisessä oikeudessa tai kaikkien jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä. Tietystä jäsenvaltiossa kielletylle tutkimukselle, teknologian kehittämiselle tai demonstroinnille ei myönnetä rahoitusta kyseisessä jäsenvaltiossa;
 - a a) toimet, jotka on jo kokonaan rahoitettu muista unionin, kansallisista ja alueellisista julkisista varoista tai yksityisistä lähteistä, lukuun ottamatta unionin rahoitusosuuksia 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimien yhteydessä;
 - b) lisääntymistarkoituksessa tehtävään ihmisen kloonaukseen liittyvät toimet;
 - c) toimet, joissa pyritään muuttamaan ihmisen geeniperimää siten, että tällaisista muutoksista voisi tulla periytyviä, lukuun ottamatta sukurauhasten syövän hoitoon liittyvää tutkimusta;

- d) toimet, joissa pyritään luomaan ihmisalkioita ainoastaan tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroinnin tarkoituksiin tai kantasolujen tuottamista varten, myös somaattisten solujen tuman siirron avulla.
- 10 a. Ihmisen – sekä aikuisen ihmisen että ihmisalkion – kantasoluja koskevaa tutkimusta voidaan rahoittaa tutkimusehdotuksen sisällöstä ja asianomaisten jäsenvaltioiden lainsäädännöstä riippuen.
11. Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 132 artiklassa säädettyjen perusteiden lisäksi ratkaisu- ja myöntämismenettelyt ja niistä johtuvat oikeudelliset sitoumukset voidaan lopettaa, jos toimen tavoitteita ei todennäköisesti saavuteta lainkaan tai asetetuissa määräajoissa. Komissio noudattaa kuulemismenettelyä toimen koordinaattorin ja tarvittaessa riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa ennen kuin se päättää toimen lopettamisesta. Ohjelmakomitealle ilmoitetaan näistä tapauksista.
- 12 a. Työohjelmassa voidaan tarvittaessa ja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa määrätä yksityiskohtaisemmista tukikelpoisuusperusteista tämän asetuksen 3 artiklassa vahvistetut tavoitteet huomioon ottaen.

21 a artikla

Tutkimuksen turvallisuus

1. Tämän ohjelman nojalla toteutettavissa toimissa on noudatettava asiaankuuluvaa unionin lainsäädäntöä, muun muassa turvallisuutta, vientivalvontaa sekä tietämyksen ja teknologian luvattoman siirron vastaisia toimenpiteitä koskevia säännöksiä, jotta voidaan taata unionin ja sen jäsenvaltioiden strategisten etujen, turvallisuuden ja yleisen järjestyksen suojaaminen.

- 1 a. Tutkimuksen turvallisuuden varmistamiseksi työohjelmassa voidaan Euroopan kilpailukykyrahastoa koskevan asetuksen 10 artiklan 3 kohdan mukaisesti tarvittaessa ja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa asettaa tukikelpoisuusrajoituksia [varainhoitoasetuksen] 136 artiklan mukaisesti, jotta voidaan ottaa huomioon erityiset toimintapoliittiset vaatimukset tai toimen luonne ja tavoitteet. Ohjelmassa voidaan poikkeustapauksissa asettaa osallistuvien yhteisöjen johtorakenteita koskevia rajoituksia sekä omistusta ja määräysvaltaa koskevia rajoituksia, joiden mukaan ainoastaan sellaiset yhteisöt voivat osallistua, joiden johtorakenne sekä omistajuus ja määräysvalta on jäsenvaltioihin tai tapauksen mukaan muihin tukikelpoisiin maihin sijoittautuneiden luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden hallussa; Sellaisiin assosioituneihin maihin, jotka ovat ETA:n jäseniä, sijoittautuneiden oikeussubjektien osallistumista koskevien rajoitusten on oltava asiaankuuluvan Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ehtojen mukaisia.
- 1 b. Komissio tarjoaa asianmukaiset puitteet, menettelyt, ohjeet ja tuen sen varmistamiseksi, että tutkimuksen turvallisuusvaatimuksia sovelletaan johdonmukaisesti, oikeasuhteisesti ja tehokkaasti ohjelman toteutuksen kaikissa vaiheissa, mukaan lukien tarvittaessa turvallisuuden itsearviointi ja alustava turvallisuudenhallintasuunnitelma, jossa hakija yksilöi mahdolliset turvallisuusongelmat.
3. Tarvittaessa komissio tai asianomainen rahoituselin tekee tutkimuksen turvallisuuskatselmuksia ja tarkastusmenettelyjä sekä tarkastelee ehdotuksia ja toimia, joihin liittyy turvallisuuskysymyksiä.
4. Toimeen osallistuvien oikeussubjektien on tarvittaessa toteutettava oikeasuhteisia tutkimuksen turvallisuutta koskevia toimenpiteitä hankkeen koko elinkaaren ajan. Toimet, joissa ei noudateta tässä artiklassa säädettyjä turvallisuussääntöjä, voidaan hylätä tai lopettaa milloin tahansa.

Eettiset normit ja tutkimuksen integriteetti

1. Toteutettavissa toiminna on noudatettava
 - a) sovellettavaa unionin, kansallista ja kansainvälistä oikeutta, mukaan lukien Euroopan unionin perusoikeuskirja ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehty yleissopimus ja sen lisäpöytäkirjat;
 - b) eettisiä periaatteita, mukaan lukien tutkimuksen integriteetin tiukimmat standardit.
2. Työohjelmassa yksilöityjen ratkaisu- ja myöntämismenettelyjen osalta toimeen osallistuvien oikeussubjektien on täytettävä kaikki seuraavat vaatimukset:
 - a) esitettävä toimien tavoitteeseen, toteutukseen ja todennäköiseen vaikutukseen liittyvä eettinen itsearviointi, mukaan lukien vahvistus ja kuvaus 1 kohdan vaatimusten noudattamisesta;
 - b) esitettävä vahvistus siitä, että toiminna noudatetaan i) tutkimustoiminnan integriteettiä koskevia eurooppalaisia käytäntösääntöjä (European Code of Conduct for Research Integrity) ja ii) TRUST-käytäntösääntöjä (Global Code of Conduct for Equitable Research Partnerships) ja ettei rahoituksen ulkopuolelle jätettyjä toimia toteuteta;
 - c) esitettävä unionin ulkopuolella toteutettavien toimien osalta vahvistus siitä, että samat toimet olisivat olleet sallittuja myös jossakin jäsenvaltiossa;
 - d) esitettävä sellaisten toimien osalta, joihin liittyy ihmisalkion kantasolujen käyttöä, soveltuvin osin tiedot lupa- ja valvontatoimenpiteistä, jotka asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava, sekä tiedot eettisistä hyväksynnöistä, jotka on saatava ennen kyseisten toimien aloittamista;
 - e) hankittava kaikki hyväksynnät tai muut pakolliset asiakirjat asianomaisilta kansallisilta tai paikallisilta eettisiltä komiteoilta tai muilta elimiltä, kuten tietosuojaviranomaisilta, ennen asiaankuuluvien toimien aloittamista ja säilytettävä ja pyynnöstä toimitettava kyseiset asiakirjat komissiolle tai asianomaiselle täytäntöönpanoelimelle.

II luku

Avustukset

23 artikla

Ehdotuspyynnöt

- 1. Ehdotuspyyntöjen sisältö määritetään kaikkien toimien osalta työohjelmassa.
- 1. Ehdotuspyyntöä ei tarvita koordinointi- ja tukitoimille,
 - a) jotka työohjelmassa mainitut oikeussubjektit suorittavat; ja
 - b) jotka eivät kuulu ehdotuspyyntöjen soveltamisalaan asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 198 artiklan e alakohdan mukaisesti.
- 2. Työohjelmassa täsmennetään ehdotuspyynnöt, joille voidaan myöntää huippuosaamismerkki. Hakemusta ja arviointia koskevat tiedot voidaan jakaa kiinnostuneiden rahoitusviranomaisten kanssa sillä varauksella, että tehdään luottamuksellisuutta koskevat sopimukset ja ettei hakija nimenomaisesti vastusta tätä.
- 2 a. Komissio ja muut rahoituselimet soveltavat kaksivaiheista haku- ja arviointimenettelyä, jolla tarvittaessa yksinkertaistetaan hakuprosessia tuensaajien kannalta erityisesti pilarissa II. Arvioinnin ensimmäisessä vaiheessa voidaan tarvittaessa arvioida anonymisoidut ehdotukset.

24 artikla

Hakijoiden taloudelliset valmiudet

- 1. Sen lisäksi, että sovelletaan asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 201 artiklan 5 kohdassa mainittuja poikkeuksia, koordinaattorin taloudelliset valmiudet tarkistetaan ainoastaan, jos unionilta toimeen haettu rahoitus on 1 000 000 euroa tai enemmän.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, jos on syytä epäillä hakijan taloudellisia valmiuksia tai jos on olemassa suurempi riski, joka johtuu osallistumisesta useisiin käynnissä oleviin unionin tutkimus- ja innovaatio-ohjelmista rahoitettaviin toimiin, tarkistetaan myös muiden hakijoiden taloudelliset valmiudet tai koordinaattoreiden taloudelliset valmiudet, vaikka haetun rahoituksen määrä jäisi 1 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon alapuolelle.
3. Jos taloudelliset valmiudet takaa rakenteellisesti jokin muu oikeussubjekti, on tarkistettava kyseisen muun oikeussubjektin taloudelliset valmiudet.
4. Jos hakijan taloudelliset valmiudet ovat heikot, hakijan osallistumisen ehdoksi voidaan asettaa sidosyhteisön antama yhteisvastuullisuutta koskeva vakuutus.
5. Osuuden suorittaminen 30 artiklan mukaiseen keskinäiseen vakuutusjärjestelmään katsotaan riittäväksi takuuksi asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 155 artiklan soveltamiseksi. Rahoituksen saajilta ei saa hyväksyä eikä vaatia muita takuita tai vakuuksia.

[25 artikla

Rahoituksen myöntämisperusteet ja valinta

1. Ehdotus arvioidaan seuraavia rahoituksen myöntämisperusteita soveltaen:
 - a) huippuosaaminen;
 - b) vaikutus;
 - c) toteutuksen laatu ja tehokkuus.

Työohjelmassa määrätään tarkemmin 1 kohdassa mainittujen myöntämisperusteiden soveltamisesta.

2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, ERC:n tieteen eturintamassa olevista tutkimustoimista sekä tutkimus- ja koulutustoimista tehtäviin arviointeihin sovelletaan ainoastaan mainitun kohdan a alakohdassa tarkoitettua huippuosaamiskriteeriä.]

26 artikla

Avustuksen myöntämisaika

1. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 197 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, sovelletaan seuraavia määräaikoja:
- a) kaikille hakijoille ilmoitetaan heidän hakemuksensa arvioinnin lopputuloksesta viimeistään viiden kuukauden kuluttua täydellisten ehdotusten lopullisesta jättämispäivästä;
 - b) hakijoiden kanssa tehtävät avustussopimukset allekirjoitetaan viimeistään seitsemän kuukauden kuluttua täydellisten ehdotusten lopullisesta jättämispäivästä.
2. Työohjelmassa voidaan vahvistaa 1 kohdassa säädettyä lyhyempiä määräaikoja heikentämättä kuitenkaan arviointi- ja myöntämismenettelyn laatua.
3. Sen lisäksi, että sovelletaan asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 197 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa mainittuja poikkeuksia, tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut määräajat voidaan ylittää ERC:n toimien ja useista tämän ohjelman osa-alueista tai muista unionin ohjelmista tukea saavien toimien osalta ja kun toimista tehdään eettinen arviointi, turvallisuustarkastelu tai arvioinnit unionin kilpailukyvyyn suojelemiseksi, mukaan lukien sen strategiset voimavarat ja edut.

[27 artikla

Rahoitusosuudet

1. Toimea kohti sovelletaan vain yhtä korvausosuutta kaikissa siinä rahoitettavissa toiminnoissa. Toimikohtainen enimmäisosuus vahvistetaan työohjelmassa.

2. Ohjelmaan kuuluvan toimen tukikelpoisista kokonaiskustannuksista voidaan korvata enintään 100 prosenttia, lukuun ottamatta voittoa tavoittelevia oikeussubjekteja, joiden osalta voidaan korvata enintään 70 prosenttia tukikelpoisista kokonaiskustannuksista. Poikkeuksellisesti pk-yritysten osalta voidaan korvata enimmillään 100 prosenttia tukikelpoisista kokonaiskustannuksista.]

28 artikla

Välilliset kustannukset

1. Tukikelpoiset välilliset kustannukset ovat 25 prosenttia tukikelpoisten välittömien kustannusten kokonaismäärästä, johon ei lueta alihankinnan tukikelpoisia välittömiä kustannuksia, rahoitustukea kolmansille osapuolille eikä yksikkökustannuksia tai kertakorvauksia, jotka sisältävät välillisiä kustannuksia. Tarvittaessa yksikkökustannuksiin tai kertakorvauksiin sisältyvät välilliset kustannukset lasketaan rahoituksen saajien tavanomaisen kustannuslaskentakäytännön mukaisesti käyttäen edeltävässä virkkeessä tarkoitettua kiinteämääräistä osuutta, lukuun ottamatta sisäisesti laskutettujen tavaroiden ja palvelujen yksikkökustannuksia, jotka on laskettava todellisten kustannusten perusteella.
2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, välilliset kustannukset voidaan ilmoittaa kertakorvauksen tai yksikkökustannusten muodossa, jos työohjelmassa niin määrätään.

29 artikla

Tukikelpoiset kustannukset

1. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 193 artiklan 2 kohdassa säädetään, kolmansien osapuolten luontoissuorituksina käyttöön antamien resurssien kustannukset ovat tukikelpoisia kolmannelle osapuolelle aiheutuneisiin tukikelpoisiin välittömiin kustannuksiin saakka.
2. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 195 artiklan 2 kohdassa säädetään, tulosten hyödyntämisestä saatuja tuloja ei katsota toimen tuloiksi.

- 2 a. Unionin rahoitusosuudessa Marie Skłodowska-Curie -toimiin otetaan tarvittaessa huomioon mahdolliset lisäkustannukset, joita rahoituksen saajalle aiheutuu äitiyslomasta, vanhempainvapaasta, sairauslomasta, erityislomasta tai palvelukseen ottavan organisaation vaihtumisesta taikka tutkijan perheaseman muuttumisesta avustussopimuksen voimassaoloaikana.

30 artikla

Keskinäinen vakuutusjärjestelmä

1. Perustetaan keskinäinen vakuutusjärjestelmä, jäljempänä 'vakuutusjärjestelmä', joka korvaa asetuksen (EU) 2021/695 37 artiklan mukaisesti perustetun vakuutusjärjestelmän ja jatkaa sen seuraajana. Vakuutusjärjestelmästä katetaan riski siitä, ettei saada perityksi takaisin summia, jotka tietyt suoran ja välillisen hallinnoinnin piiriin kuuluvat Horisontti Eurooppa -puiteohjelman rahoituksen saajat ovat velkaa, sekä mahdolliset jo olemassa olevat riskit, jotka katetaan asetuksen (EU) 2021/695 37 artiklan mukaisesti.
2. Vakuutusjärjestelmää hallinnoi unioni, jota edustaa toimeenpanevana elimenä toimiva komissio. Komissio vahvistaa vakuutusjärjestelmän toimintaa varten erityiset säännöt täytäntöönpanosäädöksellä.
3. Rahoituksen saajien on suoritettava osuus, joka vastaa 5:tä prosenttia toimeen myönnetystä unionin rahoituksesta. Komissio voi määräajoin tehtävien läpinäkyvien arviointien perusteella nostaa kyseisen osuuden enintään 8 prosenttiin tai vähentää sen alle 5 prosenttiin. Rahoitusosuus vähennetään ensimmäisestä ennakkorahoituserästä ja palautetaan rahoituksen saajille loppumaksun suorittamisen yhteydessä. Kyseinen osuus ei saa olla määrältään suurempi kuin ensimmäinen ennakkorahoituserä.
4. Vakuutusjärjestelmän tuotto ja mahdolliset takaisin perityt määrät ovat vakuutusjärjestelmän osalta asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja. Jos tuotto ei riitä, vakuutusjärjestelmän varoja ei käytetä ja avustuksen myöntävä viranomainen perii saatavan suoraan.

5. Kun kaikki avustukset, joiden riskin vakuutusjärjestelmä kattaa, on toteutettu, komissio voi periä vakuutusjärjestelmään jääneet määrät ja ne ovat ohjelman tai sen seuraajan osalta asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja.

31 artikla

Tulosten omistusoikeus

1. Rahoituksen saajat omistavat tuottamansa tulokset.
2. Kaksi rahoituksen saajaa tai useampi rahoituksen saaja omistaa tulokset yhdessä, jos ne ovat tuottaneet tulokset yhdessä ja ei ole mahdollista
 - a) määritellä kunkin rahoituksen saajan osuutta; eikä
 - b) erottaa tuloksia niiden suojauksen hakemisen yhteydessä.

Yhteisomistajien on sovittava kirjallisesti yhteisen omistusoikeuden jakamisesta ja käytön ehdoista. Jollei toisin sovita, kukin yhteisomistaja voi myöntää kolmansille osapuolille ei-yksinomaisia lisensejä (jotka eivät oikeuta alilisenssien antamiseen) yhteisomistuksessa olevien tulosten hyödyntämiseksi, jos muille yhteisomistajille ilmoitetaan etukäteen ja näille suoritetaan oikeudenmukainen ja kohtuullinen korvaus. Yhteisomistajat voivat sopia kirjallisesti, että ne ottavat yhteisomistuksen sijasta käyttöön muun järjestelyn.

3. Jos toimeen osallistuvilla kolmansilla osapuolilla (henkilöstö mukaan lukien) on oikeuksia tuloksiin, rahoituksen saajien on varmistettava, että näitä oikeuksia voidaan käyttää tavalla, joka on sopusoinnussa niille kuuluvien kyseisiin tuloksiin liittyvien velvoitteiden kanssa.
4. Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa omistusoikeuden siirrolle voidaan asettaa työohjelmassa tai avustussopimuksessa edellytyksiä, mukaan lukien vaatimus siirtää tuloksia koskevat velvoitteet.

Tulosten levittäminen ja hyödyntäminen

1. Rahoituksen saajien on hallinnoitava tuloksiaan työohjelmassa tai avustussopimuksessa asetettujen velvoitteiden mukaisesti. Rahoituksen saajien on tässä yhteydessä
 - a) suojattava tuloksensa, jos se on perusteltua ja erityisesti jos tuloksilla on kaupallista potentiaalia tai ne ovat turvallisuuden kannalta merkityksellisiä;
 - b) myönnettävä käyttöoikeus tuloksiinsa ja tausta-aineistoonsa, jos se on tarpeen toimen tehtävien toteuttamiseksi tai tulosten hyödyntämiseksi;
 - c) pyrittävä parhaansa mukaan hyödyntämään tuloksiaan joko suoraan tai välillisesti, myös siirron tai lisensoinnin kautta; jos tuloksia ei hyödynnetä tietyn ajan kuluessa, komissio voi määrittää välineitä ja työkaluja, muun muassa asetuksen EU XXX [Euroopan kilpailukykyrahasto] III luvussa vahvistettua hyödyntämisstrategiaa palvelevia välineitä ja työkaluja, joita kyseisten rahoituksen saajien on käytettävä näiden tulosten hyödyntämisen helpottamiseksi;
 - d) julkistettava tulokset asianmukaisella tavalla niin pian kuin se on mahdollista ja pidettävä tulokset luottamuksellisina, jos se on tarpeen tulosten, turvallisuusnäkökohtien tai oikeutettujen etujen suojaamiseksi;
 - e) noudatettava avoimen tieteen käytäntöjä muun muassa
 - i) varmistamalla kaikkien tuloksia koskevien vertaisarvioitujen tieteellisten julkaisujen avoin saatavuus;
 - ii) hallinnoimalla toimen tutkimusdataa ja muita tuloksia vastuullisesti FAIR-periaatteiden (löydettävissä oleva, saatavilla oleva, yhteentoimiva ja uudelleenkäytettävä) mukaisesti ja varmistamalla niiden avoin saatavuus, paitsi jos tämä olisi vastoin sovellettavaa lainsäädäntöä ja oikeutettuja etuja, mukaan lukien kaupalliset edut, tai jos tälle on muita rajoituksia;

- f) jollei työohjelmassa toisin määrätä, laadittava ja päivitettävä säännöllisesti suunnitelma tulostensa hallinnoimiseksi, mukaan lukien data;
- g) myönnettävä seuraaville tahoille rojalTIMaksuttomat käyttöoikeudet tuloksiinsa niiden politiikkojen tai ohjelmien kehittämistä, toteuttamista ja seuranta varten:
 - i) unionin toimielimet, elimet, toimistot ja virastot;
 - ii) jäsenvaltioiden kansalliset viranomaiset, jos tästä määrätään työohjelmassa tai avustussopimuksessa.

33 artikla

Esikaupallinen hankinta ja innovatiivisten ratkaisujen hankinta

1. Avustustoimiin voi kuulua tai niiden ensisijaisena tavoitteena voi olla esikaupallinen hankinta tai innovatiivisten ratkaisujen hankinta. Näitä hankintoja toteuttavat rahoituksen saajat, jotka ovat julkisia tai yksityisiä hankkijoita.
2. Hankintamenettelyissä
 - a) on, silloin kun hankinnan toteuttaa julkinen hankkija, noudatettava kilpailusääntöjä ja avoimuuden, syrjimättömyyden, tasapuolisen kohtelun, moitteettoman varainhoidon ja suhteellisuuden periaatteita sekä sovellettavia unionin sääntöjä unionin strategisen autonomian turvaamiseksi ja unionin sääntelyä koskevia vaatimuksia tietyillä aloilla;
 - b) on, silloin kun hankinnan toteuttaa yksityinen hankkija, noudatettava SEUT:n periaatteita ja kilpailusääntöjä sekä sovellettavaa sopimusoikeutta, unionin sääntöjä unionin strategisen autonomian turvaamiseksi ja unionin sääntelyä koskevia vaatimuksia tietyillä aloilla;
 - c) voidaan sallia useampien hankintasopimusten tekeminen samassa menettelyssä (useiden hankintalähteiden käyttö);
 - d) on myönnettävä hankintasopimukset toimeksisaajille, jotka tarjoavat parhaan vastineen rahalle samalla kun varmistetaan, ettei synny eturistiriitoja.

3. Esikaupallisen hankinnan tapauksessa hankintamenettelyä voidaan nopeuttaa ja siihen voi sisältyä laatuaan ensimmäisten ratkaisujen hankinta täytäntöönpanon yksinkertaistamiseksi ja helpottamiseksi.
4. Erityisehtoja voidaan soveltaa muun muassa hankittujen palvelujen, tavaroiden tai rakennusurakoiden suorituspaikkaan sekä tulosten omistus- ja käyttöoikeuksiin. Tässä yhteydessä esikaupallisten hankintojen osalta
 - a) toimeksisaajat omistavat vähintään tuottamiensa tulosten teollis- ja tekijänoikeudet ja hankkijat saavat vähintään tulosten rojalTIMaksuttomat käyttöoikeudet omaa käyttöä varten sekä tulosten rojalTIMaksuttomat käyttöoikeudet nykyisille ja tuleville toimeksisaajilleen tulosten käyttämiseksi hankkijoiden puolesta;
 - b) hätätilanteissa, joissa toimeksisaajat eivät pysty toimittamaan riittäviä ratkaisuja laajemman kysynnän tyydyttämiseksi unionin markkinoilla, hankkijoilla on oikeus myöntää tai velvoittaa toimeksisaajat myöntämään kolmansille osapuolille oikeus käyttää tuloksia kaupallisesti hankkijan puolesta ja laajempien markkinoiden hyväksi ilman yksinoikeutta ja oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin;
 - c) jos toimeksisaajat eivät käytä tuloksiaan kaupallisesti tietyn ajan kuluessa tai käyttävät tuloksiaan väärin yleisen edun vastaisesti, niitä voidaan vaatia siirtämään tulosten omistusoikeus hankkijoille hankintasopimuksen mukaisesti.
5. Komission tai täytäntöönpanoelinten toteuttamat hankintatoimet voivat olla esikaupallisia hankintoja tai innovatiivisten ratkaisujen julkisia hankintoja. Komissio tai asiaankuuluva täytäntöönpanoelin suorittaa nämä hankinnat omaan lukuunsa tai yhdessä jäsenvaltioiden ja ohjelmaan assosioituneiden kolmansien maiden hankintaviranomaisten kanssa.

III luku

Euroopan innovaationeuvosto

34 artikla

Euroopan innovaationeuvoston erityissäännöt

1. Euroopan innovaationeuvoston (EIC) Transition-apurahoja voidaan asetuksen EU XXX [Euroopan kilpailukykyrahasto] 20 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdan mukaisesti ja työohjelmassa täsmennetyllä tavalla myöntää ilman ehdotuspyyntöjä ohjelman hallinnoijan suosituksesta ja riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden neuvojen perusteella selkeiden ja objektiivisten perusteiden mukaisesti, kun tarkoituksena on ohjelmasta rahoitetuista ja Horisontti Eurooppa -asetuksen 695/2021 nojalla rahoitetuista toimista saatujen tulosten jatkorahoitus.
2. EIC:n Accelerator-välineestä tuetaan ainoastaan yksittäisiä rahoituksen saajia ja yksittäisiä kohdeyrityksiä, jotka ovat pk-yrityksiä, erityisesti startup-yritykset ja scaleup-yritykset mukaan luettuina, ja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa pieniä midcap-yrityksiä.
3. Ehdotuksia EIC:n Accelerator-toimiksi voi jättää yksi tai useampi oikeussubjekti, joka aikoo perustaa mahdollisen tuensaajan tai tukea sitä, kyseisen tuensaajan ennakosuostumuksella. Jos rahoitus myönnetään, avustus- ja investointisopimus allekirjoitetaan ainoastaan kyseisen tuensaajan kanssa.
4. Sekarahoitustoimien tapauksessa rahoituksen saaja ja kohdeyritys voivat olla erillisiä siten, että kohdeyritys voi olla rahoituksen saajan holdingyhtiö tai emoyhtiö.
5. Unionin ohjelmia toteuttavat rahoituselimet tai komission sertifioimat kansalliset tai alueelliset rahoituselimet tai ohjelmat voivat jättää suoraan ehdotuksen EIC:n Transition- tai Accelerator-hakuun, jos tällaiset ehdotukset ovat peräisin sertifioitujen rahoituselinten tai ohjelmien puitteissa rahoitetun toimen hankearvioinnista ja jollei EIC:n työohjelmassa (EIC-Plug-In ja EIC-Fast-Track) asetetuista ehdoista muuta johdu.

6. EIC:n Accelerator-välineen osalta 25 artiklan 1 kohdassa mainitun kolmannen arviointiperusteen sijasta kyseisenä arviointiperusteena ovat toimen riskitaso, toteutuksen laatu ja tehokkuus sekä unionin tuen tarve.
7. Investoinnit tehdään ei-pankkirahoituskelpoisiin kohdeyrityksiin ja yhdessä muilta yksityisiltä sijoittajilta tulevien yhteisinvestointien kanssa. Jos tällaista tukea ei kuitenkaan myönnetä kokonaisuudessaan Euroopan kilpailukykyrahastosta tai jos yritykset eivät löydä yksityisiä yhteissijoittajia unionista tai ovat rahoituskelpoisia ainoastaan unionin ulkopuolella, kyseisille investoinneille voidaan myöntää tukea poikkeuksellisissa ja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa unionin strategisten etujen suojaamiseksi.
8. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 212 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetään, taloudellista elinkelpoisuutta koskevia ehtoja ei sovelleta EIC:n Accelerator-investointitoimiin.
- Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 212 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä, toisessa ja neljännessä alakohdassa säädetään, tästä asetuksesta ja sen edeltäjistä rahoitetuista EIC:n rahaston pääomasijoitustoimista saatavat tulot, palautukset ja takaisinperinnät käytetään unionin tuen antamiseen EIC:n rahaston pääomasijoitustoimille. Poiketen siitä, mitä 21 artiklan 3 kohdan f alakohdassa säädetään, ja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti nämä varat ovat tämän ohjelman ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja.
9. Sekarahoitustoimet keskeytetään, niitä muutetaan tai asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ne lopetetaan, jos mitattavissa olevia välitavoitteita ei saavuteta tai jos rahoituksen saaja kieltäytyy investointituesta ilman asianmukaisesti perusteltua syytä.
10. EIC:n rahasto voi poikkeuksellisesti myöntää jatkosijoituksia vain jommassakummassa seuraavista tapauksista:
- a) jos se on tarpeen unionin strategisten voimavarojen, etujen, autonomian tai turvallisuuden suojaamiseksi; tai
 - b) jos myöhempiä rahoituskiertoja ei tapahtuisi tai ne tapahtuisivat huomattavasti epäedullisemmin ehdoin ilman EIC:n jatkosijoitusta.

11. EIC:n työohjelmassa voidaan asettaa lisärajoituksia jatkotuen myöntämiselle, erityisesti kyseisen tuen suuruuden osalta. Ohjelmakomitealle ilmoitetaan asianmukaisesti ja oikea-aikaisesti tällaisesta jatkotuesta.

35 artikla

Kumoaminen

Kumotaan asetus (EU) 695/2021 1 päivästä tammikuuta 2028.

36 artikla

Siirtymäsäännökset

1. Tämän asetuksen estämättä asianomaisia toimia voidaan jatkaa tai muuttaa niiden päättämiseen saakka noudattaen asetusta (EU) 695/2021, jota sovelletaan kyseisiin toimiin niiden päättämiseen saakka.
2. Ohjelman rahoituspuitteet voivat kattaa myös teknisen ja hallinnollisen avun menoja, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa siirtyminen ohjelman ja sitä edeltävien, asetuksen (EU) 695/2021 mukaisesti hyväksyttyjen toimenpiteiden välillä.

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2028.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta

Neuvoston puolesta

Puhemies

Puheenjohtaja
